

REDACTIA

Deák Ferencz-utca nrul 20.

ABONAMENTUL

Pe un an .. 20 cor.
Pe jumătate an .. 10 "
Pe 1 lună .. 2 "Nr-ri de Duminecă pe an 4
coroane.Pentru România și America
10 coroane.Pentru România și străinătate
numeri de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Deák Ferencz-utca nrul 20.INSERTIUNILE
de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 bani
de fiecare publicațiune.Manuscripte nu se
inapoiază.

Telefon oraș și comitat 502

Idee mare sau absurdă?

De Eugen Brote.

Intrebarea dacă Ungaria va deveni cândva un stat național maghiar este dintre toate cestiunile deschise câte există și ar mai putea să se ivească pe tărâmul politicii de stat al acestei țeri, cea mai importantă. Ea este cea mai importantă nu din cauza, că existența statului ar fi legată și condiționată de o soluțiune norocoasă a ei, ci fiindcă Maghiarii, în a căror mâni se află astăzi cârma statului, pun întreaga politică de stat în serviciul ideii de stat național maghiar. Această idee dominează nu numai legiferarea, administrațiunea, instrucțiunea, ci și justiția, puterea armată, ba și în întreaga economie politică.

Mijloacele, prin care s'ar putea realiza ideea statului național maghiar, precum și timpul, ce s'ar recere pentru întruparea ei, sunt numai cestiuni de a doua ordine. Idei mari și greu de realizat — fără îndoială Maghiarii conzideră ideea statului maghiar în această categorie — n'au fost nici odată părăsite numai din cauza, că realizarea lor au întâmpinat și recerut multă muncă, multă perseveranță, mari și grele jertfe, violență și forță brută, sau din cauza că în urmărirea ei s'au stins și consumat multe generațiuni de oameni și au trecut secole chiar. Istoria ne servește cu exemple cum popoare, state, biserici au urmărit secole de-arândul o idee mare, nu s'au descuragiat nici când firul a fost cu desăvârșire rupt, l-au înodat din nou și l-au tors înainte. În toate cazurile

înregistrate de istorie însă, ideile mari, cari au muncit diferite state și popoare, erau înainte de toate realizabile. Este și prea firească această condițiune. Căci o idee, care nu este realizabilă, nu poate fi nici mare, ori câtă muncă, ori câte stăruințe și jertfe s'ar aduce pentru ea și în numele ei. Munca, stăruințele și jertfele sunt apreciate numai dacă servesc scopul. Nu se atinge scopul, ideea urmărită, ori cât de sublimă s'ar prezentă ea, devine absurdă. Ideea construirii unui drum dela globul pământului la lună este măreață prin concepțiunea ei. Romanzierul Jules Verne a și dezvoltat-o în toate amănuntele ei. O lucrare serioasă, ce s'ar întreprinde de cineva pentru realizarea ideii ar fi însă depreciată din cauza, că nu s'ar atinge scopul: oamenii tot n'ar putea călători la lună; ideea sublimă pusă pe teren real și practic devine absurdă.

Și ideea statului național maghiar este îndrăzneată prin concepțiunea sa: un stat, care dela întemeierea sa până astăzi, de o mie de ani, este poliglot, să fie prefăcut în mod măestrit într'un stat național unitar! Este ea însă și realizabilă? O soluțiune teoretică s'ar găsi poate dar nu de aceasta poate fi vorba. Consultând istoria nu găsim nici un stat, care ne-ar putea servi ca exemplu unei soluțiuni practice și reale.

În Elveția nici nu s'a ivit vreodată ideea statului național. În Austria a frământat pe vremuri creerii conducătorilor politici, dar numai în mod trecător; ea a fost părăsită cu desăvârșire și astăzi un guvern, care ar urmări politica unui stat național în Austria, ar fi ridicol. Nici în Belgia nu

se gândește nimeni la satul național. Nu s'a ivit și n'a prins rădăcini în aceste state poliglote ideea statului național, fiindcă ea prin nerealisabilitatea ei devine absurdă. Politica statelor naționale consolidate a desființat fracțiuni mai mari sau mai mici de popoare streine, cari au ajuns de regulă prin cuceriri sub sceptrul lor, n'are nimic de a face cu ideea, statului național. În aceste state, statul național nu mai este o idee ci o realitate. Sunt deci foarte nepotrivite din toate punctele de vedere asemănările ce se fac în această privință între imperiul german și Ungaria.

Este imperiul german un stat poliglot și constituie Germania cu 94% din locuitorii țării o minoritate în stat? Se pretinde acolo dela majoritatea locuitorilor să renunțe la cultura lor națională și să sufere a fi administrați de funcționari cari nu înțeleg limba poporului și toate aceste în numele și pentru o idee oare-care politică? Asemănarea imperiului German cu Ungaria s'ar putea face cu oare-care temei numai în cazul când Polonii, ajunși la cârma statului, s'ar încerca din nou să-și refacă statul lor național de odinioară și ar sili pe Germani să renunțe la cultura lor de dragul ideii de stat național polon!

Din norocire situațiunea nu este așa. Ci Germania, statul național deja consolidat urmărește ideea a nu permite între hotarele sale ca Polonii, Francezii și Danezii, câți se găesc pe linia acestor hotare în grupuri compacte, să se desvoalte ca individualități naționale particulare. Aceste grupuri de popoare streine nu reprezintă decât 6% din

SCRISORI.

IV.

Lui Adrian.

Printre cei veniți încoace se distinge o figură cunoscută în viața noastră socială. Tânăr svelt, cu redingota neagră până peste genunchi, cu pardesiul pe braț și în cap cu o pălărie mare, neagră, ca la pictorii italieni. E figura seminaristului nostru.

În pasul semeț, în privirea lui blajină, în vorba lui măsurată, în care frazele din carte se amestecă cu cele din popor, seminaristul nostru are ceva particular și se deosebește de alți tineri. Eu cel puțin l-aș recunoaște să fiu în orice parte a lumii.

Viața și disciplina internatului — căci de, unde sunt mulți trebuie să existe o disciplină! — le dă oarecare stingăcie în gesturi și un aer de sfială. Mișcarea lor e mai țepănă. Strângerea lor de mână te doare.

Și totuși nu poate fi ceva mai simpatic ca acest seminarist, fie că l-ai întâlni sub arinii Sibiuului, pe unde-și plimbă uneori melancolia; fie că l-ai găsi în toiu zgomotoaselor petreceri studențești; sau fie că dai peste el la țară în vre-o casă preoțască cu față mare, în vremea secerișului și a peșirilor.

Din apropiere el este sufletul cel mai cald, mai sincer și mai entuziast. E elementul cel mai virgin și cel mai robust al tinerimei noastre. Și pe când universitarul se întoarce dintre străini blazat, is-

tovit, pretențios și cu dor de câștig, seminaristul sosește cu aceeaș dragoste de cămin, cu aceeaș fire nestrucată și cu râvnă de muncă.

Ce rău e că n'avem ceva tipărit din viața intimă a seminaristilor! Nu există nici monografiile mai mari asupra diferitelor noastre seminarii, — monografiile în cari să se desfășoare trecutul întreg al acestor instituțiuni.

Ar fi din cale afară prețios să cunoaștem începuturile vieții... dieilor nostri, ceva de pe timpul, când cursurile erau de vre-o șase săptămâni și să vedem cum au evoluat în timp. Ce a fost la Blaj, ce a fost la Gherla cea uitată de Dumnezeu și ce a fost și la seminariile sârbești, unde se mai rățăceă câte un bogoslov de ai nostri? Nimic nu știm. Vorbesc doar cifre reci și câte un nume de dascăl despre cartea ce s'a făcut acolo, dar despre felul cum își trăiau viața, habar n'avem. Poate din amintire, ce se mai pomenește, din generație în generație, despre isprăvile unora și altora, despre conflicte cu vladicia și despre idilele celor ce nu călcau a popie.

Astăzi, firește, seminaristul este un element social indispensabil. El împărtășește ca alții cultura modernă. Alături de universitar, el e în fruntea tuturor mișcărilor noastre. Cântă, petrece, face politică și literatură... Odinioară însă făcea mătâni și canoane, postează și se rugă cu smerenie, izolându-se.

Rău că n'avem icoane din vremile ale pravoslavnice, dar bine c'au trecut. Văzând pe preotul nostru de astăzi, cu fața lui curată, cu haina îngrijită, cu vorba isteată și pricepută în

toate, îți dai ușor seama de superioritate aepocii de acum. Ce curbă mare și frumoasă am făcut noi, ce linie lungă am parcurs dela întâii nostri seminaristi până acum, dela acei bieți dieci de doue luni ai episcopului Moga, și dela întâii rumegători de »șipăi« ai Blajului până la »absoluții« de astăzi. Întreaga noastră evoluție culturală e dată în această asemănare.

La toți — la uniți mai puțin și la ortodoxi mai mult — se cunoaște influența spiritului mai liberal de instrucțiune. Ideea, că preoții n'au să fie numai slujitori la altarul bisericeii, ci la altarul poporului, prinde rădăcini tot mai trainice. Preocupările medievale se risipesc și orele de negândire, sau de lungi divagații și speculațiuni exegetice, sunt înlocuite cu o mai practică frământare a minții. În seminarii pătrunde lumina științelor și se caută stabilirea unei legături mai intime între preot și societatea modernă. La alte vremuri, alte rugăciuni.

Un pas mai avem de făcut, un pas numai, pentruca să fim la nivelul celorlalte neamuri. Seminaristii nostri cer să fie puși în rândul celor din învățământul superior.

Ei vor să fie după toată rânduiala »civi academici«. Vârsta și pregătirea le dă dreptul să aibă o altă împărțaiă a studiilor, un alt sistem de predare, profesori cu cea mai serioasă școală științifică și toate libertățile academice. Se lucrează oare ceva, pentruca aceste legitime dorințe să fie satisfăcute și să avem în curând o facultate pentru preoții români din Ungaria?

Fidelio.

toți locuitorii. Nu este deci nici decât idea »mare« a statului național, care inspiră și dominează, ca în Ungaria politica statului, ci este o idee strâmtă, mică, care cu toate aceste face destule supărări guvernului german. Este cel puțin realizabilă această strâmtă și mică idee? La această întrebare răspunde o carte apărută acum de curând în limba franceză de Fr. v. Lessen »Manual de istoria cestiunei nordschlesvigiene«, un tom de 500 pagini, cu ilustrațiuni și cărți numeroase. În ea găsim istoria celor 250.000 Danezi, cari au ajuns la 1865 prin anexarea ducatului Schleswig sub guvernamentul german. Cauza acestei fracțiuni de popor se supune judecării lumii întregi și se dovedește cu un aparat mare științific că n'a succes Germaniei a cuceri poporul. Ne-ar duce prea departe să intrăm, cu această ocazie, în amănuntele datelor bogate și instructive cuprinse în acest volum. Reținem numai vr'o câteva cifre caracteristice. Populațiunea celor 4 districte locuite de Danezi a scăzut în timpul dela 1867 până la 1900 cu 6612 suflete; au emigrat în același timp 61.404 persoane, cea-ce însumă o pagubă economică (socotită după cheia statistice germane) pentru țară de 120 milioane mărci; 65 redactori danezi au fost condamnați la 182 luni temniță, și au urmat 74 condamnări la amende în bani în suma totală de 7625 mărci; reuniunea daneză pentru conservarea limbei avea la anul 1883 numai 676 membrii, la 1903 însă 2530; veniturile ei se urcau în timpul dela 1881—1883 la 14.000 mărci, dela 1899—1903 însă la 57.000 mărci anual; reuniunea școlară daneză (cu un venit anual de 19.000 mărci) a întreținut din anul 1893 până la 1904, nu mai puțin decât 2425 tineri la școli daneze. Interesant și caracteristic este și modul întocmirii și răspândirii acestei cărți. Ea nu este opera unui singur scriitor, ci cei mai distinși bărbați danezi s'au asociat la colaborarea ei. Instituțiuni naționale daneze au contribuit cu fonduri pentru acoperirea cheltuielilor. Cartea va fi trimisă în mod gratuit tuturor ministrilor de externe și parlamentelor, redacțiilor ziarelor mai mari, bibliotecilor publice mai remarcabile, bărbaților de stat, istoricilor și profesorilor de drept public din lumea întreagă.

Să nu se treacă cu vederea, că poporul danez este înrudit deaproape cu cel german, și că miciei fracțiuni daneze se pretinde renunțarea la cultura lor națională în favorul culturii mondiale germane. Și cu toate aceste politica de desnaționalizare a Germaniei rămâne în decurs de 40 ani fără rezultat, sau cu rezultatul contrar celui intenționat.

În fața acestor stări reale, cum am putea fi convinși, că idea statului național maghiar ar fi mare și realizabilă? Cum am putea să credem, că idea statului național va găsi în Ungaria alcătuită din mai multe popoare un teren priincios de desvoltare, după ce în nici un alt stat de asemeni condițiuni nici n'a putut încolți sau dacă a și încolțit, degrabă s'a stins? Cum am putea fi încredințați de reușita politice de stat din debila Ungarie, care până în zilele

noastre era numai o provincie austriacă, și cărei și astăzi încă îi lipsesc atribute principale a unui stat, dacă vedem cum puternicul imperiu german, statul naționalicește încheșat, se frământă în zadar a frânge individualitatea națională a unui grup din poporul danez, care se înrudește deaproape cu cel german?

Munca, stăruința și jertfele Maghiarilor pentru o idee nerealizabilă vor rămâne seci și interesele țării și ale popoarelor ei vor suferi în mod simțitor.

Starca sănătății Maj. Sale Regelui Carol I. după cum aflăm din ziarlele din România, continuă a se ameliora. Celebrul doctor Vinez Norden, care a stat patru zile la Sinaia, și a stabilit că augustul bolnav suferă numai de stomac, iar nu de scleroza, a și plăcat Joui din Sinaia.

Poruncă dela procuror. Eri dl Russu-Șirianu a primit dela primarul orașului nostru, dl Iustitoris, înștiințarea că procuratura din Oradia-Mare a dat poruncă să ni se ia din cauție 500 coroane, una din amenzile la cât am fost osândiți în procesele în cari dlui Indreica i-s'au dat 13 luni temniță. În curând vine, de sigur, aceeași înștiințare și privitoare la a doua amendă, tot de 500 cor.

Ni se pune termen de 10 zile pentru întregirea cauțiunii. În caz contrar, scrie dl primar, oprește tipărirea ori espedarea »Tribunei«.

Ne vom trudi să nu-i facem nici procurorului nici primarului plăcerea aceasta.

Expoziția se prelungeste. Comisariatul general al Expoziției a făcut cunoscut ministrului lucrărilor publice că din înalt ordin al M. Sale Regelui, Expoziția s'a prelungit până la 15 Noemvrie.

În același timp comisariatul a rugat ministrul lucrărilor publice să menție reducerea de 50 la sută pe căile ferate pentru vizitatorii Expoziției până la dată.

Ministrul a aprobat.

SITUAȚIA.

Budapesta, 1 Nov.

Wekerle despre mărirea contingentului militar.

În ședința de Joi a secțiunii financiare a camerei deputatul Ráthay a provocat printr'o întrebare adresată ministrului-președinte o declarație asupra chestiunilor atât de discutate ale zilei: mărirea contingentului de recruți și pactul.

Wekerle a declarat următoarele: Toată lumea recunoaște că este nevoie de a se mări contingentul de recruți. Întrebarea este însă: în ce măsură și cu ce condiții se va face mărirea. Declar, că guvernul nu a primit nici o îndatorire privitoare la timpul, la măsura sau condițiile mării. Se vorbește mult despre pact. Este lucru firesc ca M. Sa să ceară lămuriri asupra programului unui guvern la numirea acestuia. La numirea guvernului actual programul acesta a fost lămurit dar ca o afacere internă dintre domnitor și guvern. Aceste hotărâri se oglindează în afară în programul guvernului arătat în parlament. Camera poate cere ca guvernul să-și facă cunoscut programul, dar un stat străin nu are dreptul acesta. (Aluzi-

une la interpelarea ce se pregătea în camera triacă în scopul acesta.)

Primul-ministru tăgăduiește pe urmă că știința guvernului ar fi critică. Aceasta nu-i deosebită știre tendențioasă. De asemenea tăgăduiește ministrul de honvezime ar fi oprit printr'o donanță pe ofițeri de a lua parte la sărbarea Rákóczy.

În privința dărilor progresive ministrul-președinte a spus că ele nu-s cu puțință la impozitele (fonciare). Progresivitatea dărilor el o va rezolva într'o măsură cum nu se găsește nicăiri în Europa.

Lengyel Zoltan a mai cerut guvernului încuviințarea concesiunilor de crășmarit etc. să facă după considerații de rasă și națiune. (Nu să nu se dea drepturile acestea decât Ungurilor sau Unguriților.)

Wekerle a răspuns nehotărât. El a mai clarat, că va pune dări progresive pe bănci.

Un profesor ungar despre sufragiul universal.

Într'un articol publicat într'o revistă ungară despre sufragiul universal, profesorul de poliție al universității din Budapesta, dl Concha Gyula ajunge la aceleași rezultate ca și ceil'alți oameni politici »patrioți«: sufragiul universal ar fi răsturnarea egemoniei ungurești. Este cu neputință, ca într'o comunitate omenească să existe alături două voinți stăpânitoare, să încapă două sau mai multe individualități naționale.

Dânsul zugrăvește o icoană sinistră a stăruinței ce s'ar naște în Ungaria prin legiuirea sufragiului universal. Ea ar însemna revoluția socială.

Teoriile și deducerile dlui Concha pot fi înțelese, ireproșabile din punct de vedere pur logic. Ele pățimesc de-o singură greșală: sunt pură teorie. Realitatea dovedește, că există și în floresc state cu două și mai multe individualități naționale fără ca ele să se excludă. Elveția, Belgia, Austria. De asemenea sufragiul universal nu poate fi suprema nenorocire pentru un stat. Franța, Anglia, Germania o dovedesc, Austria o dovedește-o.

Ne doare inima că trebuie să răsturnăm atât de ușurătate și lipsă de respect clădirile mucava ale științei dlui Concha. Nu noi suntem nelegiuții, ci realitatea.

Un interviu cu Apponyi.

Ministrul instrucției publice, Apponyi declară printr-un interviu acordat unui ziarist, că guvernul nu a primit însărcinarea de-a trece în camera mărirea contingentului de recruți. Toate știrile relative la aceasta sunt, spune, tendențioase.

Un solgăbirău cu mare viitor.

E vorba de Barcsay Ákos, solgăbirău din Ilia-Murășană, — care după semnele de până acum — are s'o ducă departe, pentru-că este un slujbaş al comitatului întrunește în sine în așa măsură toate însușirile ce caracterizează pe slujbaşul neaș maghiar.

La alegeri se distinge ca un »cortez« de forță. Jandarmi numai să-i dai, și-ți bagă groază în oameni.

Iar cum apără »ideia« și toate ce-i aparțin, vor ilustra următoarele fapte.

Prin judecata (număr administrativ 1313 1906) dela 10 Octomvrie a croit fetelor române Maria Boboc și Similia Boboc câte 5 zile temniță (ținându-se acolo pe cheltuiala lor) precum și câte 5 coroane amendă (în caz de neplătire la temniță) pentru-că și-au împodobit cosifele cu panglică — românească!

Stefania Dehel a scăpat de aceeași osândă numai pentru-că nu este încă de 12 ani, iar Căndea a scăpat (desigur de pedeapsă și de amendă) numai pentru-că nu s'a putut dovedi că are în purtarea »colorilor române«.

Cu judecata (nrul administrativ 2275, 1906) dela

◆◆ SEGEDINUL E ORAȘ VESTIT ◆◆

Acolo se pot căpăta cele mai ieftine Oroloage și bijuterii, mai ieftine de cât ori unde. Nu-i de lipsă să ne dăm bani în mână străine. Cine vrea să se convingă despre toate acestea, să ceară un catalog mare ilustrat, ce se trimite gratuit, dela Scheinmann, juvaergeriu în Szeged. Acolo se capătă un orologiu de argint dela 5 floreni începând, inel de aur, cu 14 carat dela 50 cr. în sus, cercei de aur dela 1 fl. 50 în sus, lanț (colier) aur 4 fl. 50 cr. un orologiu de nikel dela 2 fl. 50 cr. în sus, vecker dela 1 fl. 50 în sus.

27 Oct. a osândit pe Marta Colibaș (de 17 ani) la 10 zile temniță și 50 cor. amendă pentru «transgresiune contra statului» ce ar fi săvârșit «pur-tând demonstrativ insignie națională pe care n'a ascuns-o nici după-ce-i-s'a spus». Ce-i mai mult: a fost la mijloc și împrejurare îngreunătoare. «Numita acuzată — zice solgăbirăul — s'a dovedit încăpăținată și n'a luat în socotință porunca autorității, ci și-a bătut joc de ea»... Și mai grav e, că «pe teritorul acestui cerc — scrie Barcsay în sentință — poporul n'a cunoscut ca port aceste insignii (panglica românească), dar d'ovreme încoaci, în urma îndemnului unor agitatori străini, în ciuda poruncii autorităților, a început a se lăfi purtarea insigniilor statului român și prin asta a se lungi șirul demonstrațiilor contra statului»...

Capacul l'a pus dl solgăbirău în ziua de 30 Octomvrie (cu judecata Nr. 2565), osândind pe dl dr. Stefan Rozvany, avocat în Ilia, la 15 zile temniță și 200 cor. amendă, pentru-că «în ziua în care s'au adus în patrie osămintele lui Rákóczy a pus pe poartă buchete din hârtie în culoarea românească, pe cari n'a voit să le înlăture nici după ce a fost provocat la asta»... I-s'a croit maximul de pedeapsă mai ales pentru-că «a comis transgresiunea în zi de serbătoare pioasă națională, vrând și prin asta să arate că nu simpatizează cu magyar államiság-ul».

Asta-i culmea: să pedepsești pe cineva pentru-că nu simpatizează cu — ceva!

Dl Barcsay e designat să ajungă ministru!

Din România.

Domnul dr. Yrjo Wichmann, docent la universitățile din Helsingfors, care a sosit în țară spre a face studii lingvistice printre Ciangăi din județele Bacău și Roman, se va stabili în acest scop, deocamdată, în comuna Săbăoanii din județul Roman.

O provocare fără precedent s'a produs ieri la Brăila:

O sumă de Ovreiași s'au întrunit și au votat o moțiune, zicând că de oare-ce asasinul nefericitului Aug. Mendl a fost achitat, ei nu mai au încredere în justiția țării și se leagă de acum înainte ca să evite în mod ostentativ a se adresa justiției române în litigiile ce s'ar ivi între dânșii.

Obrăznicia acestor degenerați e mare până a comunicate ziarelor în acest senz. **firul** este asta? Aberație sau o impertinență provocare a țării întregi?

Daca-i aberație, trebuie toți să fie internați în o casă de sănătate. Dacă-i o obrăznicie, atunci datoria administrației este să i ia de guler pe toți și să-i izgonească din țară.

Așteptăm!

Din străinătate.

D'ale Rușilor.

Călugărul român Gh. Munteanu dela mănăstirea Ciscarei (Basarabia) trecând Prutul în înnot în dreptul pichetului 2, aproape de Galați, a fost prins de grăniceri. El a declarat că Rușii răsculați au atacat mănăstirea călugărilor români jefuind tot avutul. Românii s'au ascuns în pivnițe apoi au fugit care încotro. S'au găsit la călugăr cărți bisericești, manuscrise românești. Poliția l-a reținut până se vor termina cercetările.

† Archiducele Otto.

1865—1906.

Viena, 2 Noemvrie.

Am anunțat ieri, prin o scurtă telegramă, moartea archiducelui Otto, fratele moștenitorului nostru de tron și nepotul Majestății Sale Regelui.

Moartea, deși n-a putut surprinde pe nimeni, archiducele fiind de ani de zile grav bolnav, a urmat totuși prea iute de cum era de prevăzut.

Despre ultimele lui ore se spun următoarele:

Înainte de amiazi simțirea generală a archiducelui era relativ destul de bună. A conversat cu cei de pe lângă sine și a citit și ziare. Către amiazi a zis că ar dori să se împărtășească cu sfintele taine de către fostul său educator și profesor de religie, episcopul titular Marschall. Episcopul Marschall avizat, s'a prezentat numai decât.

Sub întreg decursul ceremoniei religioase archiducele a fost mereu la sine și nimeni nu credea catastrofa așa de aproape. După aceste archiducele a mai conversat cu episcopul, iar pe urmă obosindu-se, a scris pe hârtie câteva cuvinte. Episcopul s'a îndepărtat la 4 ore d. a. Un ceas mai târziu, archiducele s'a plâns de respirație grea și imediat apoi l-au cuprins accese de sufocare. A fost chemat îndată medicul Kanders, care însă n'a mai putut ajuta. La ora 6, bolnavul a espial. La pat erau atunci archiducesa Maria Terezia și episcopul Marschall, care a fost din nou chemat. Nu peste mult a sosit și moștenitorul de tron Francisc Ferdinand cu soția.

Archiducele Otto, s'a născut la 21 April 1865 în Gratz, din căsătoria archiducelui Ludovic Carol, cu Maria Anunciata. Ca și ceilalți membrii ai familiei domnitoare, a fost crescut pentru viața militară. În 1886 s'a căsătorit, luând de soție pe Maria Josefa fiica principelui de Saxonia George.

După moartea lui Rudolf, moștenitorul presumptiv Francisc Ferdinand îmbolnăvindându-se, i-a incumbat lui datoria să substituie pe frate-s-o. Sa mutat atunci la Viena, dintr'o garnizoană de provincă unde a stat până atunci, și d'aci încolo și-a împărțit vremea între ocupațiile militare, reprezentative și plăcerile zburdalnice ale veselului oraș. Fratele-său, Francisc Ferdinand, căsătorindu-se, era acum de datoria lui, să dea fiilor educația de viitor împărat și rege. În vremea din urmă a suferit mult de o gravă boală ce și-a atras. Voinicul bărbat, cu ținuta marțială, față interesantă, arsă de soare, a plătit scump plăcerile pe care le-a sorbit prea fără cumpăt: moare în floarea vârstei dupăce știința medicală își eshauriase tot ajutorul.

Viena, 3 Novembre. În mormântarea archiducelui Otto, va fi Marți după amiazi. Duminică noaptea va fi transportat cosciugul în palatul Angarten, iar Luni noaptea la ora 10 în capela din Burg, unde va fi așezat pe catafalc.

Eri, la ziua morților, M. Sa Regele a fost în cripta Capucinilor, de unde s'a dus la moștenitorul de tron Francisc Ferdinand să condoleze.

D'ale kossuthiștilor locali.

Barabás însins de Szalai. — Müller ales president.

Joi înainte de amiazi kossuthiștii din Arad au ținut adunare generală, și anume cu scop de a se reorganiza conducerea partidului local.

Nainte de a se procede însă la alegerea noului comitet, dr. Barabás Béla a ținut o vorbire mai lungă, propunând ca pentru deosebite motive să se amâne alegerea comitetului. După o vorbire a lui dr. Szalai Arnold (Ovreu), adunarea a respins însă propunerea lui Barabás și după propunerea lui dr. Vizer, care prezidiă, s'a ales cu aclamațiune prezident dr. Müller Károly, deputatul Aradului, care îndată și-a ocupat scaunul și între aplausele sgomotoase ale adunării a mulțumit pentru distincția ce i-s'a făcut și a promis, că se va purta așa, încât să se arate demn de încrederea ce i-se manifestă.

S'a ales apoi biuroul și membrii comitetului conducător.

Vice-președinți au fost aleși Steigervald Aladár și Sebessy Ferencz, notari Salgó Miksa și dr. Krenner.

În comitet vedem, că au ales și pe Români Constantin Don, Efrem Barbu, Pavel Dobráu și Iustin Olariu. Desigur că fără a-i întrebă, căci nu ne putem închipui ca acești Români să steie în partidul kossuthist. Avem noi partidul nostru național!

In amintirea lui V. Alexandri.

Discurs rostit în Iași, cu prilejul desvălirii statuei.

De

Al. D. Xenopol, membru al Academiei Române.

În Alexandri se întrupează epoca cea mai însemnată a regenerării noastre naționale, epoca faptelor mari și a lăpădării de sine pentru binele neamului.

Sărbătorim astăzi reînvierea în bronz, nu numai a unui mare poet și a unui literat, ci pe aceea a unei pin cele mai pe samă figuri ale trecutului ce ne atinge mai de aproape. Alexandri a făcut parte din o pleiadă întreagă de suflete mari cari și-au închinat puterile întru propășirea țării, și el răsare din tovarășii săi, ca o stea de întâia mărime, alătura cu Mihail Gogălniceanu, Costache Negru, și cu conducătorul întregii falange. Alexandru Cuza, primul domnitor al României unite, Dacă conlocuitorii săi s'au ilustrat mai mult pe țărâmul faptelor politice, lui Alexandri i-a fost sortit de a reînvia puterile lăuntrice ale minții, din care aceste fapte se hrănesc și izvorăsc.

Pentru aceasta Dumezeu îl înzestrăse cu focul poeziei, cu darul întrupării cugetării în icoane; cu darul de a face să pătrundă în spirit, odată cu ideea, și căldura învietoare a simțământului. Și acest dar îi înseamnă un loc aparte în conlucrarea spre opera comună, prin faptul că, pe când, la marii săi soți, a rămas numai faptele săvârșite, iar mijloacele pentru a lor îndeplinire au dispărut, la Alexandri, pe lângă fapte, au rămas și mijloacele, întrupate în neperitoare plăzmuiri poetice.

HARTMANN JÁNOS

ARAD

Strada Kazinczi Nr. 11.

Atelier de mase de biliard, cheiuri, plumbi și alte lucruri pentru cafenele

Studiile de specialitate mi le-am câștigat în cea mai mare și bună fabrică din Paris. Mese de biliard le blanșez în ori ce blanșă fără nici o lipire, pe cari apoi plumbii nu sar. La invitare merg ori și unde și în provincie, ducând pănură de a mea. Pentru lucrurile cumpărate din atelierul meu mai ales pentru cheiuri, iau re spundere un an de zile.

Pe lângă prețuri moderate vând și cumpăr plumbi folosite.

Pentru serviciu prompt și bun iau garanță.

Cheiuri făcute după modelul francez în ori ce mărime dela cor. 2—100. Mase de biliard vechi le transform în noue și le schimb.

Alexandri este deci de două ori mare: mai întâi fiind că a pus umărul la ridicarea poporului român din întunec cătră lumină, din robie cătră libertate, din barbarie cătră civilizație; al doilea fiind-că, pentru a-și împlini menirea, a închiegat în câmpul poeziei, plâzmuiri de o neîntrecută frumseță care vor rămâne de-a pururi ca să bucare și să desfăteze generațiunile ce se vor perândă în cursul viitor.

Alexandri, ca toți bărbații mai de samă ai timpului său, își desăvârșise cultura, în apusul Europei, și anume în centrul lumii civilizate, strălucitorul Paris. Dar minte mare cum era el, nu se lăsă a fi orbit din prea marea lumină ce izvorea din acel soare intelectual, și el nu uită niciodată că este și trebuie să rămâie Român; că rolul său este de a întrebuișă cultura ce o dobândise, la luminarea poporului din care făcea parte, că dacă erau multe de îndreptat în țara lui de baștină, erau și lucruri ce trebuiau respectate, ca bune și vechi obiceiuri. De aceea și vedem că primele lui cântări, după ce se întorsese din străinătate, nu sunt imitațiuni de ale poezilor francezi, ci sunt toate croite după calapodul național. Această tendință a lui Alexandri se manifestă în curând într'un chip mai rostit, în culegerea cântecelor poporane românești.

Alexandri era înainte de toate un poet poporan, cu deosebire însă, că în loc de a fi înzestrat numai cu darul sfânt al cântării mai țera și poleit în cuget și rafinat în simțiri.

El prelucra deci nestimatele găsite în gura poporului, le desăvârș și le dădu forma cea mai încântătoare.

Nu se poate pune lui Alexandri măsură pe care unele minți înguste caută să i-a aplice, criticându-l asupra modului cum înțelege să reproducă folklorul românesc.

Alexandri n'a vrut numai să culeagă odoarele cugetărei și ale simțirei române. Trecându-le prin focul minții și inimii lui, în care bătea cu cea mai mare putere pulsul vieții și a simțirii naționale, el recită toate creațiunile poporane, precum le recitase fie-care poet poporan prin mintea căruia ele trecuse; atât numai că acum, lacul fiind mai mare și mai adânc, undele se limpezeau mai mult, și puteau reflecta mai clar și mai puternic lumea înstelată ce se oglindea în ele.

Dacă Alexandri însă se apropie așa de mult de popor, chiar dela primele începuturi ale activității sale, este că inima și firea lui îl trăgea cătră întregul din care făcea parte, și de aceea pe lângă răsunetul cel mare al gândului poporului în vasta lui inteligență, Alexandri înțelegea să pună în slujba acestuia toate puterile creatoare, cu care natura îl înzestrase cu atâtă dărnice, și să nu părăsească nici un moment rolul încredințat lui de soarte, de a fi apărătorul culturii, a limbei și a cugetului poporan.

Din vremile vechi rămăsese o sumă de apucături vrednice de răs, de care trebuia desbărat poporul românesc care nizuia cătră civilizație.

Alexandri aplică arma mușcătoare a satirei, îmbrăcată în forma cea mai la îndemâna tuturor, aceea a teatrului, pentru a ucide prin ridicol toate elementele putrede ale societății.

Așa luară ființă plâzmuirile scenice ale lui Alexandri, cu care el hrăni mult timp teatrul românesc, condus chiar câtva timp și de înțeleapta lui direcțiune. Dar Alexandri nu era extrem în nimic, ci o minte din cele mai bine cumpenite. El nu depășă măsura când lovia în apucăturile greșite și urâte, și știu să facă totdeauna deosebirea între aceste apucături și bunele și sfintele obiceiuri rămase dela străbuni. În lorgu dela Sadagura, el biciuește tocmai pe tinerii, care întorcându-se din străinătate, nu mai respectă nimic; disprețuesc neam, țară și totul, fiindcă nu sâmnău sau nu erau la înălțimea modestului de imitat.

Dacă însă primele lucrări teatrale ale lui Alexandri aveau mai mult caracterul moralizator, cele de pe urmă ale sale plâzmuri în acest gen, Despot Vod, Fântâna Blanduziei și Ovid, reînviind pe scenă figuri din trecut, intrau în cercul activității sale de căpetenie pe tărâmul poetic, acel al înălțării sufletului, prin evocarea fermecătoare a ceea-ce a fost.

Tot la înălțarea neamului a tins și activitatea politică a lui Alexandri, desfășurată mai ales la începutul domniei lui Alexandru Cuza, atunci când era nevoie de neapărata recunoaștere a in-doitei alegeri a domnitorului în Moldova și în

Muntenia, alegere prin care Românii călcău în chip vădit Convenția de Paris, actul de naștere, al naționalității lor.

Cu câtă dhibăcie, cu câtă căldură apăra potel, acest mare, acest uriaș interes, fără de sprijinirea căruia, România de astăzi nu ar exista, precum nu poate să se mențină un turn înalt dela temelie căruia ar lipsi dintr'o parte un dărab de piatră. Cum știu însă el să placă lui Napoleon III, lui Malmesbury și lui Cavour; și cu toate că interesele Franței, ale Angliei, atrase de Napoleon în cercul politicii lui, și ale Italiei, doritoare ea însăși de unire, împingeau pe reprezentanții acestor trei țări la o plecare simpatică cătră purtarea poporului român, totuși nu e mai puțin adevărat că și rolul trimisului lui Cuza, Vasile Alexandri, fû mare și minunat, căci știu să se folosească de aceste simpatii și să le întoarcă deplin în folosul țării lui, încât obțină mai mult încă decât stăpânii lumii erau plecați să încuviințeze.

Deși însemnată, nu pe acțiunea lui diplomatică se razimă însă nemurirea lui Alexandri, ci pe cealaltă parte a activității lui, datorință geniului poetic.

Aici Alexandri, poetul, a scos din bogata lui minte și din arzătorul foc al simțirei lui cu care topia metalul cel prețios al limbei, niște plâzmuri ce vor trăi atâtă pe pământ, cât timp limba românească va fi una din coardele instrumentului melodios al graiului în omenire.

Ca toți poezii, Alexandri a cântat și bucuriile inimii lui; și aceste cântări intrupează o gingășie și o frumusețe de rostire, o delicată de simțire ce fac din ele neprețuite mărgăritare. Dar tot el, și nu ca toți poezii, a consfințit cea mai mare parte din lucrarea lui poetică, înălțării neamului, cântându-i trecutul și reînviind închipuirile poporului în icoane mult mai puternice de cât acele făurite de el. Alexandri a străbătut câmpul legendelor istorice ale Românilor și a închiegat în versuri neperitoare puternicele și vietele lor figuri; a căutat să reînvie mândria originii noastre romane, cântând Sentinela romană și aducând pe scenă figurile atât de dulci și de ademenitoare ale Grettei și ale lui Orațiu și Ovid; a apropiat de noi iarăși timpurile de virtuți militare, de nespūsă jertfire pentru binele obșteșc și apărarea moșiei, însemnate prin luptele noastre cele vechi cu Polonii, Tătarii, Ungurii și Turcii.

A căutat într'un cuvânt să-și pue lira în slujba neamului, ca un ridicător puternic al simțirei lui, spre a-l rechema la mândrie și vrednicia de sine; spre a face să scapere în el scânteia dătătoare de viață a propășirii; spre a-l aduce la cunoștința de sine și la îndeplinirea rolului pe care Dzeu l-a dat popoarelor alese ce l-au presurat ici colea pe pământ.

Și Alexandri s'a născut și a trăit într'un timp când lucrarea lui trebuia să rodiască, timp fericit și care foarte rar numai se arată în cursul trebilor lumesti. El a trăit în una din acele clipe din viața popoarelor când deșteptându-se în ele simțământul păstrării speciei, ele înabușă egoizmul și pornirile interesante ale individului; când glasul cel mare al neamului acopere vocile acelor ce-l alcătuiesc, cum acopere vuetul cel puternic al oceanului clăpocitul fiecăruia din valurile sale. Era un timp minunat, acela în care fu dat lui Alexandri să cânte și să îndemne. Purtat de un puternic curent cătră propășire în toate ramurile, poporul român era gata la toate jertfile, numai ca acest măntuitor curent să izbândească.

Așa Alexandri a putut atinge cu deplina dezvoltare a strălucitei lui minți cei doi poli ai vieții noastre politice: anul 1848 cu reînceputul reînvierei și anul 1878 cu apogeul ei, și în acești trei-zeci de ani cari încheagă cea mai frumoasă pagină din istoria neamului românesc, lira lui stătu vecinic la pândă pentru a întări simțirile și a învioră inimile.

Așa în 1848 el ridică, odată cu Mureșan în Ardeal, glasul pentru a chema Deșteptarea României; în 1857 el cântă Hora Unirei care răspândește ideea măntuitoare de neam până în ultimele unghere ale țării române la auzul cuvintelor înaripate, însoțite de glasul vioarelor și de tropotele picioarelor. Și în sfârșit, la capătul lungei sale carieri, atuncea când puterile corpului începând să se retragă, viața minții se întărește și strălucește un moment mai tare ca totdeauna, i-a fost dat să încoarde lira lui ultima dată, a-

cum însă cu strune de oțel, pentru a cânta și boiul și a sărbători vitejia de față a poporului și pe care el o văzuse izvorând atât de mănoasă în veacurile trecute. Aici lirica lui Alexandri ajunge culmea, și rar a răsunit accente așa convingătoare, așa de aprinse și așa de dătătoare de scânteie ca acele care el cântă pe vitejii Curcani.

Dacă se poate vorbi de fericire, în lumea măntului, apoi Alexandri a atins pe cea mai înaltă într'u cât el putu împlini până la bătrânețe marea pusă lui de soartea din primii ani ai tinereții plătindu-și astfel datoria către poporul ce l-a născut, datorie contractată prin zămislirea geniului în crierul lui și a nobleței de simțire în inima lui.

Și acum noi cari ne am adunat aici pentru sărbători amintirea marelui bărbat, fiindu-ne în bronz metalic chipul peritor, după cum în bronzul inimilor e săpată icoana neperitoare marelui său suflet ne plătim și noi o datorie către unul din părinții neamului românesc.

Încredințez deci, ca reprezentant al comitetului ce a obținut pentru ridicarea acestei statuii, facul monument primarului lașilor, ca o podolă al pieților sale și ca o amintire scumpă către unul din oamenii cei mai mari, pe care poporul românesc i-a numărat în rândurile sale.

NOUTĂȚI.

ARAD, 3 Noemvrie 1900

— **Sedință conzistorială.** Joui serbatul școlar al Conzistorului aradan a ținut sedință sub presidenția P. S. Sale episcopului I. I. Pap, fiind de față, pe lângă secretarul V. Goldiș și referentul dr. G. Căhandu, asesorii Aurel Petrovici, P. Bibereș, T. Opreanu, Russu-Șirianu, T. Vățianu și Iosif Moldovanu.

— **Avansări.** Dl dr. George Moga, medic militar cu gradul de căpitan, a fost avansat maior și șef al spitalului militar din Arad. Este o meritată avansare. Adresăm sincere felicitări dlui Moga.

— Dl colonel Ienachie Ion a fost numit comandant al regimentul 64 din M. Vásárhely.

— **Libertatea presei.** Redactorul dela ziarul slovac »Ludove Noviony«, Anton Bielek a trebuit să părăsească țara, și să plece la America cu familia cu tot, căci procurorul îi intentase procese de presă pentru agitație contra statului.

— **România și America.** În anul viitor se vor aranja mari serbări în America; aniversarea de 300 ani, de când pentru primadată s'a stabilit colonie engleză pe pământ american. Cu acest prilej se va aranja o expoziție și serbări militare și navale internaționale. Prezidentul Statelor-Unite, Roosevelt, prin ministrul său la București și-a exprimat dorința plăcută să trimită și România delegați la aceste serbări.

România a și consimțit la această invitație măgulitoare.

— **Insultarea parlamentului german.** Redactorul ziarului »Düsseldorfer Zeitung« pentru că a scris că Reichstagul Germaniei este cel mai vrednic de dispreț în lume, a fost osândit la două luni temniță. A și meritat-o, dacă nu pentru altceva, pentru că n'a spus adevărul.

— **Cum maghiarizează ei?** Din cele mai înalte vale scrise se poate vedeă lămurit la ce fel de mijloace recurg cărmuitorii noștri, pentru a maghiariza naționalitățile.

Reich, hahamul din Verbo, smerit și cu deplină cucernicie a bătut pe la ușile ministrului de interne rugând pe secretarul de stat, Hadik lăinos, să intervină pentru respingerea protestului dat contra protectoratului statului față de societățile de consum din Ungaria de Nord. Se înțelege hahamul era interesat în cauză, deoarece proprietarii societăților de consum sunt Jidani. Hadik l'a mângăiat foarte, zicând că întreagă afacerea e pe deplin lămurită, din partea ministrului Andrassy, și guvernul trebuie să ia sub protectoratul său aceste societăți, deoarece s'a convins că ele sunt unicul mijloc de maghiarizare în părțile nordice ale Ungariei.

— **Căpitanul din Köpenick.** Căpitanul din Köpenick și acum, după ce s'a dovedit, că a stat

în temniță, este unul dintre cei mai populari oameni din lume. Ziarele din Berlin scriu, că Voigt, care zace acum bolnav, primește zi de zi *numeroase felicitări, cărți, ilustrate, depeșe din toate părțile lumii*. O societate din Moscva a hotărât să-i transmită o sabie de onoare viteazului căpitan. Dar și ziarele din Londra s'ocupă mereu cu cazul din Köpenick. Așa d. e. »Daily Express« cu o mică maliție, recomandă grației împăratului pe Voigt și-și dă expresie speranței, că eroul din Köpenick, care în fine a reușit să dea cuvântului »ilaritate internațională« cuprins — nu va fi aspru pedepsit.

— **Sat mutat în America.** Se anunță din Gyarmata (com. Győr): Eri noapte 34 de inși au luat calea spre America. Comuna aceasta a fost mai crud lovită de flăgelul emigrării. De când s'au făcut înlesniri pentru emigrări, 756 de inși au emigrat din Gyarmata cu pasaport. Dar este mare și numărul acelor, cari, mai ales la început, au trecut hotarul fără pasaport. În comuna cu scurtă vreme înainte înfloritoare, azi abea mai sunt o mie și jumătate de oameni, și ș'acea stau pe plecte.

— **Necrolog.** Dumnezeu îndurărilor a chemat la sine pe iubitul nostru prețin George Fericean, fost învățător în comuna Hodiș. Fericitul în Domnul ne-a părăsit, când lumea-i era mai plăcută, în vrâsta-i frumoasă abea de 33 de ani, lăsând în valea plângerilor pe nemângăiața și scumpa lui soție, acum văduva Silvia Fericean n. Gomboș și pe cei doi drăgălași ingeri orfani Emil și Sabin.

Afară de iubiții lui părinți, numeroasele rudeni sale, îl deplângem și noi cunoscuții, pretenii și colegii lui.

Inmormântarea s'a făcut în 28 Octombrie în prezența unui număr și adânc emoționat public, în Agriș.

— **Un amănunt interesant din viața lui Vasile Alexandri.** Marele poet, în dorința lui de a vedea cât mai răspândită limba românească, a publicat pe la anul 1861 o gramatică română pentru Francezii cari doreau să ne cunoască limba.

Gramatica aceea a publicat-o Alexandri sub pseudonimul de Mircescu.

Lucrarea e azi o raritate. Se mai găsesc exemplare doar la Academie.

— **»Clubul automobil român«** a fost însărcinat de către domnul comisar general al Expoziției să organizeze patru zile automobiliste.

Comitetul clubului s'a întrunit și a luat primele dispozițiuni. Serbările se vor da între 26—29 Oct. și vor cuprinde între altele, o cursă de automobile cu patru categorii de trăsuri, după care se va face o defilare a automobilelor și se va sfârși în arenele romane.

— **O operă nobilă.** Doamna William Ziegler, văduva unui archi-milionar din New-York mort deunăzi, s'a hotărât să-și consacre o parte din imensa-i avere pentru o operă cu adevărat nobilă.

Ea va înființa o revistă lunară tipărită cu litere în relief, pentru orbi; iar această revistă, care va ține pe orbi în curent cu toată mișcarea omenirii, li se va trimite gratis în toată întinderea Statelor-Unite.

— **Un copac o sută de mii de lei.** După calculul unui savant american, se află în pădurile din California arbori enormi, înalți de o sută de metri și groși de zece metri, care prezintă un capital de o sută de mii de lei, cel puțin, fiecare.

— **Remășițele unui vas.** Scafandrierii din Livorno și Genova, cari sunt considerați ca cei mai buni din Mediterana și cari au obținut atât de strălucite succese cu căutarea corăbiilor turcești și a galeriei române lângă Cerigo, au fost invitați să ia parte la o expediție însemnată.

Un comitet de bancheri și de ingineri englezi a hotărât să răgăsească rămășițele unui faimos vapor, »Royal Charter«, care în 1759 s'a scu-

fundat lângă coastele țării Galilor. Acel vapor, venind din Australia, avea pe bord 40 de milioane de aur în 2 lăzi. Una a fost regăsită îndată după naufragiu, dar cealaltă se mai află în fundul vasului.

— **Expoziție.** La Francfort e deschisă acum o expoziție de ziare vechi. Cele mai demne de notat sunt: Un exemplar al unui ziar german ce se publica în Francfort la 1622 și un exemplar din cel mai vechiu ziar din lunie, ce se publică într'un oraș chinez cu 920 de ani înainte de Christos.

— **Despre România.** Importantul ziar milanese »Perseveranza« publică un lung articol intitulat: »Patru-zeci de ani de domnie — Expoziția din București«.

Articolul zice că la 1878 Rusia fără ajutorul Românilor n'ar fi învins pe Turci. Articolul amintește splendida primire făcută la București, reprezentantului Romei, vorbește de expozițiunea din București deplângând că Italia nu a luat parte la ea, exprimă admirațiune pentru Regele Carol și opera săvârșită în cursul domniei sale. Expozițiunea, zice articolul, arată în mod demn întregul drum lung parcurs de România.

— **Soartea muncitorilor.** În Hódmezővásárhely poliția face cercetare de câteva zile contra unui proprietar mare, care n'a avut rușine nici mustrarea conștiinței de a da muncitorilor morțăciuni.

Niște porci ai aceluia proprietar au crăpat de boală epidemică. Carnea însă n'a mers în pagubă, căci stăpânul a pargiolit porcii și i-a dat lucrătorilor, cari erau angajați la trierarea grâului. În ziua următoare toți muncitorii se îmbolnăviseră, iar unul a și murit, căzând jertfa păgânului și mișelului stăpân.

— **Greva împiegaților dela tren.** Se știe, că de o săptămână de zile împiegații dela tramvaele din capitală fac grevă.

Azi s'a prezentat în mijlocul lor Boda, căpitanul orașului îndemnându-i să sfârșească cu greva, căci de nu, va fi silit să-i împrăștie cu puterea armată.

Această declarație a făcut o penibilă impresie asupra greviștilor. Împiegaților dela căile ferate venindu-le la cunoștință această declarație a lui Boda, au ținut adunare și au hotărât, că dacă justele pretențiuni ale împiegaților dela tramvae nu vor fi lecuite, atunci și ei vor face grevă.

— **O vânătoare de urs.** Ni-se scrie: La vânătoarea din 28 Oct. a. c. ce s'a arangiat din partea dlui adv. Dr. Vas, la care a participat dl notar cerc. Ioan Prescure din Calbor precum și tinărul jurist Alexandru Vas, pe teritoriul de pădure al comunei Șercăița (cottonul Făgăraș). S'a aflat un urs, care pe cât era de mare pe atât de dârz și rău. Acest urs luat la goană a fost rănit în urma două pușcături bine nimerite a dlui not. I. Prescure. Văzând ursul că în direcțiunea aceasta nu e de traiu, s'a întors, căutând a-și scăpa viața spre gonacii ce-l urmăreau. Ajungându-l câinii l'au opăcit a-și continua drumul. Acum s'a început o luptă de moarte între vânători și câinii lor și între ursul din a cărui rană curgând sângele vale, înroșise apa din păruțul de pe coastă unde se așezase. Aci a fost luat la fîntă din partea celor ce-l înconjurase dar împușcături ce au urmat, deși l'au nimerit, nu numai că nu l'au culcat la pământ, ci l'au făcut mai înfricoșat. Câni, lemne, bolovani, tulpini cu pământ s'au făcut puzdării înaintea lui. Câinii căpătând mai mare îndrăzneală se aruncau ca desperați în spatele ursului, iar ursul pe care cum îl prindea, era vai de el.

În minutele acestea s'a produs o luptă cu o învâlmășală teribilă între urs și câni, și astfel rostogolindu-se pe coastă când ursul peste câni, când câinii peste urs, au ajuns în vale. Aici eșindu-i înainte tinărul David Șiuvaile l'a întâlnit față în față, ursul ridicându-se acum în două picioare a fost luat la fîntă. Spre nenorocire însă, căci pușca n'a luat foc. Acum începându-se o luptă

între amândoi, tinărul scăpând din ghiarele ursului s'a apărât lovindu-l cu patul puștii în cap până a rupt-o. Se poate că lupta s'ar fi terminat fatal pentru tinăr, dacă n'ar fi venit în ajutor dl avocat Dr. Vas, care cu o îndrăzneală și o siguranță de ochit în urma două pușcături trase în cap, l'a culcat pe urs.

Tragicul luptei a fost, că ursul în agonie apucând în brațe pe cel mai bun și îndrăzneț căpău au murit împreună, din ceilalți 6 câni numai 2 au rămas și aceștia cu răni. Vânătorilor și gonocilor nu li-s'a întâmplat nimic. Ursul a fost transportat în Făgăraș.

— **Ciocnire pe mare.** Din Stockholm se vestește, că aproape de Mahlerseen eri noapte s'a întâmplat o ciocnire între vaporul Transit și și Ferm. Cest din urmă s'a scufundat, abea scăpând cu viață șase inși.

— **Viscol mare în Abbazia.** Ni se scrie din Abbazia, că în urma unui înfricoșat sirocco, frumoasa stațiune de pe coastele adriatice, Abbazia a suferit multe stricăciuni. Vâslași bătrâni nu-și aduc aminte de furtună așa de strajnică pe mare, ca și cea ce a bătuit ieri. Baricadele de valuri au rupt digul mare, astfel că pe o vreme îndelungată, este întreruptă, ori cel puțin mult redusă, comunicația vapoarelor între Fiume și Abbazia. Imediat trebuie începută edificarea unui dig nou.

— **Hymen.** Dl dr. Marius Sturdza, unul dintre cei mai simpatici medici ai generației noastre mai tinere, anunță căsătoria sa cu dsoara Paula Spacil (Prosnitz).

Adresăm tinerilor căsătoriți sincere felicitări.

— **Grama tipografilor din Szabadka.** Ziarele din Szabadka de trei zile nu mai apar, căci delegații fac grevă, cerând urcarea lefii lor.

— **Mare e norocul la Kiss.** E în de obște cunoscut, că planul loteriei priv. eng. de clase ofere cele mai favorabile șanse de câștig. Pe lângă câștiguri mari sunt și câștiguri mai mici în număr uriaș și mai ales împrejurarea, că jumătate din lozurile puse în circulație — deci tot al doilea los — câștigă de sigur, e motivul că toate clasele populațiunei noastre își caută norocul. Mii și mii de săraci au devenit în chipul acesta dintr'odată bogați. Tragerea primei clase va avea loc deja în 22 și 23 Noemvrie. Probează-ți și Dia norocul și cumpără un los la cunoscuta colecție principală Carol Kiss & Comp., Budapesta, str. Kossuth Lajos nr. 13, fiindcă această firmă servește pe mușterii prompt și conștiențios. Mare e norocul la Kiss!

— **Femeile engleze,** nici odată nu folosesc la față decât »Lapte de castravete« ce se găsește în adevărată calitate engleză în farmacia Balassa K., în Budapesta—Erzsébetfalva. E de efect sigur și e nesticăcios, ce deja după folosire de 2—3 ori înlătură ori-ce pete de pe față și aceleia li dă tineretea și finețea.

Să grijim ca pe fiecare sticlă numele »Ballassa« să se găsească. Sticla cu 2 coroane, săpunul englez de castravete 1 cor., pudră de castravete 1.20. Se află în toate farmaciile. Prin postă se capătă din farmacia lui Ballassa Kornel, Budapesta — Andrassy-ut 47.

Se capătă în Arad la farmacia Földes Kelemen și la drogueria lui Vojtek și Weisz.

— **Kerpel Izsó,** librar cu bun renume din Arad, recomandă cele mai noi hârtii de epistole, aparatele de ars lemne și de aplicat pe catifea, de cea mai aleasă manufactură, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

— **Wolf J.,** pantofar de ghete femeiești și bărbătești Arad, strada Weitzer (palatul minorilor)

— **In Arad,** strada Forray-u. 2/b, vis-à-vis de drogheria Nádas, orolojerul și juvraul

Zinner Vilmos

desface prăvălie de oroloage și juvaerice, ba chiar vinde prăvălia.

— Atragem atențiunea asupra anunțului alui Pártos Lajos.

Perge és Rozslay utóda
 fabrică de mașini și de pluguri pentru
 economie în Oradea-Mare.

Recomandă fabricație proprie de pluguri din cea mai bună calitate. o o o
 Pentru fiecare preț i-a răspundere.

Magazin mare de grape, ciururi, crama, zdrobitoare de struguri și tăietoare de paie.

— Au sosit bijuteriile de moda cea mai răspândită. Mare asortiment de facături de argint. Oroloage de aur, argint și oțal de buzunare. Un departament separat se găsește fabricațiunile de argint china de prima calitate.

Grallert S. és fia, Arad, Piața Andrássy nr. 22.

PARTEA LITERARĂ.

Din călătoria mea la București și la Constantinopole.

De Teodor Filipescu.

IV.

3. Tabloul independența României: La mijloc e regele Carol, iar lângă rege e leul (armata română); sub picioarele leului e lanțul rupt și steagul turcesc, în față e Traian, jos M. Sa regina Elisabeta. În dreapta e luarea unei case în Bulgaria, jos un linar soldat schișând harta României, în stânga podul dela Cernavoda, iar jos e munca și libertatea. Tabloul nu e încă terminat.

4. Tabloul mare: Vitejii Români: La mijloc salută poporul român pe biruitorul dela Plevna, pe regele Carol, sus regina Elisabeta, în stânga moartea lui Decebal, deasupra Traian și Decebal, în dreapta victoria lui Ștefan-cel-Mare, deasupra Ștefan și Mihai-Viteazul.

Aceste tablouri, monumentul amintit și câteva alte tablouri în stil secesionist sunt opere cari reamintesc gloria neamului românesc, pe care poate nu le-am fi avut așa decurând, dacă frații din regat n'ar fi serbat aniversarea de 40 ani de glorioasă domnie a Maj. Sale regelui Carol I.

Deja în prima zi, când am sosit la București în 10 Septembrie după prânz am fost să vizitez expoziția pe care o doream atât de mult să o văd. Priveliștea expoziției e splendidă și cred că nici o expoziție din Europa n'a avut o pozițiune mai aleasă și frumoasă ca expoziția română. În ceea-ce privește clădirile trebuie accentuat, că stilul românesc care dominează pretutindeni, afară de paviloanele streine, face o impresie plăcută și ne înalță bucuria, că s'a lucrat după dorința neamului nostru.

Începând cu poarta de intrare până la Cula lui Tepeș, dai de caracterul și stilul românesc. Fie această operă, începutul lucrărilor în stil național românesc, care stil trebuie cultivat prin o școală specială la politehnica și școala de arte frumoase, de arhitectii și artiștii nostri.

Imediat la intrarea principală în stânga apare »Pavilionul monopolurilor statului,« încunjurat de o grădină de tutun.

În pavilon se vede toată manufactura care se face în fabrica de tutun dela Belvedere, modele de șure pentru uscatul și fermentațiunea tutunurilor, emalagele după sistemul macedonean cu tutunurile de acel soi, vederi fotografice a fabricelor, plantagelor etc.

Aranjarea secției regiei de tutun a reușit din toate punctele de vedere, atât din acel tehnic cât și din artistic și estetic, și se cunoaște mâna conducătorilor acestei rame a monopolului statului. Secția monopolurilor chibritelor lasă ceva de dorit, iar secția prafului și capsulelor e de tot săracă, dar mai săracă și neglijată e secția ocnelor statului.

Aci nu ni-se arată aproape nimic, și e păcat căci numai o puțină osteneală ar fi fost de ajuns a prezenta lucruri bune.

În dosul acestui pavilon e pavilionul »Administrației Domeniului Coroanei«.

Acest pavilon se poate zice, că e unicul care e aranjat foarte bine și te cuprinde o bucurie când poți constata progresele cari le-a făcut administrația domeniului Coroanei la țărani. Afară de pânzături, lucruri de mână (între cari excelă un capot și o cămașă națională din Cocloc, o cvertură din Caraiman și una din Bușteni), se văd produsele de sticlării, produsele fabricii de conserve de alimentare și produsele de ciment din Azuga, mașine pentru ficatul gogoșitelor și obiecte ce se țin de sevicultură, cu țesături și mătase. În cât privește obiectele din fabrica de olărie din Periș, credem că s'ar fi putut fabrica și vase cu zmaț de purpur cu oșcyd de uran (galbăn), de Kobalt (albastru) și în alte culori cu desene și nu numai acele cu zmaț de plumb (rocaillie), cari sunt prea monotone.

Economie.

Arad, 3 Nov. 1906.

O chestie socială.

Sub acest titlu a apărut în Nr. 195 al »Trib.« un articol, a cărui mobil trebuia să se poată discuta înainte de întrunirea Congresului Național-Bisericesc, căci doară biserica noastră gr. or.-rom. este un organizm democratic, în înțelesul superior, înalt și senin al cuvântului, nu o masă de aleși pentru aplauze, aprobări etc. a actelor »centrelor«.

Dar nu vrem să facem »proces«. Scriitorul acestor rânduri e numai un om, cu un cap; și cine nu cunoaște umbrirea nevoilor neamului nostru prin »grandezza«... »superiorităților«. Dar să intrăm în medias res!

Socotesc — drept reflexiuni pozitive față cu întrebările puse de articolul din vorbă că:

1) A micșorâ valoarea cvalificațiunii (maturitate) comerciale față de cea clasică (gimnaziu) și științifică (reală!) nu este cu dreptate, căci toate trei sunt de același grad, apoi nici nu e de competența unui for bisericesc, să grăiască, în asemenea chestiuni, căci rolul lui, în care principiile religioase și bisericești cadrează cu ocupațiunile numai de natură culturală-morală și mai are a face cu ceea-ce privește educațiunea și financiarea (autonomia) școalelor.

2) Interesul practic al bisericii noastre este, ca nu lăpădături din școale medii adeseori de ocultă și compromisă categorie să ne furnizeze materialul la teologie. (Căci li-se dă dreptul — scandal și nenorocire! — acelor, cari, ca cănele prin apă, au ajuns în clasa VIII. gimn. și apoi abandonând până și ideea de a mai da ochi cu examenul de maturitate, după un »har Domnului!« pentru 8 clase, vin și se prezintă — niște analfabeți! pe băncile teologiei și în urmă să aibă dreptul la parohii de cl. I.!), ci sunt de preferat maturizanții comercialiști, cari în administrația bisericească vor aduce elemente și cunoștințe de administrație, finanțe (Bănci populare, Reuniuni agricole), — în care ramuri de activitate e mai exasperantă »activitatea« preoților nostri de acum.

Credem că scurta, dar concisa noastră expunere arată, cum este a se regenera administrația noastră bisericească, cu atât mai vârtos, că în biserică nu odată se admite mila, pentru imbecilitate și chiar pentru păcate, din cari avem destul!

Alăt!

G. Surghiun.

Convocare.

Pe baza §-lui 16 din statutele Reuniunii femeilor gr. or. române din Timișoara-Fabric și provincie, prin aceasta convoc adunarea generală constituantă pe ziua de Joi în 26 Octomvrie (8 Novembrie 1906 la 3 ore p. m. în școala de băieți de lângă biserică s. Ilie de aici.

La ordinea zilei:

1. Alegerea funcționarilor Reuniunii și a comisiei statutare.

2. Eventuale propuneri.

Timișoara-Fabric, 15/28 Octomvrie 1906.

Maria Dr. Putici m. p. prezidentă interimală.

Poșta Administrației.

Sofronie Liuba. Maidan. Am primit 5 coroane, ca abonament până la 1 Octomvrie 1906.

Redactor responsabil: Sever Bocu.

Editor proprietar: George Nichin.

In cancelaria subscrisului

se caută

un candidat de avocat

român — cu praxă.

Dr. S. Ispravnie,

avocat în Arad.

1—3

Concurs

Direcțiunea institutului de credit și economii societate pe acții »STEAUA« în Român-Petre (Petrovoselo) com. Torontal publică concurs pentru ocuparea postului de practicant cu un salariu anual de C. 800. Se recere absolvarea unei școale comerciale, să cunoască în scris și vorbit limba română, maghiară și germană.

Cei-ce doresc a competi la acest post să înainteze rugarea și documentele necesare direcțiunii institutului până cel mult în 15 Noemvrie st. n. a. c. Cei cu praxă vor fi preferiți. Postul este de a se ocupa îndată după alegere.

Roman-Petre la 31 Octomvrie 1906.

1—2 Direcțiunea.

Un candidat de avocat

cu praxă, carele posedă perfect limba română poate afla momentan aplicarea la avocatul Dr. Minyor László în Öbessenyő (comitatul Torontál).

Deci cine dorește să se aplice, se binevoiască a se adresa direct nu-mitului avocat

969/1906. vhtó sz.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. törvényszék 1906. évi 13161. számú végzése következtében dr. Márta Sándor lippai ügyvéd által képviselt »Muresanul-takarékpenztár javára, Mona Nyisztor és testvére, ellen 355 K. s. jár. erejéig 1906 évi szeptemberi hó 25 én fogatatosított kielégítés végrehajtás útján lefoglalt és 1082 K. becsült következő ingóságok, u. m.: Mona Nyisztor házában házi butorok és egyéb ingóságok Mona Joska házában házi butorok és egyéb ingóságok nyilvános árverésen eladotnak. Mely árverésnek a mária-radnai kir. járásbíró 1906-ik évi V/436. számú végzése folytán 355 kor., tőke követelés, ennek 1906 évi ápril hó 14 napjától járó 6% kamatai, 1/2 % váltódíj és eddig összesen 84 kor. 75 fl. bíróilag már megállapított költségek »reijéig Mona Nyisztor és Mona Joska Totváradai lakásukon leendő eszközlésére

1906. évi nov. hó 8-ik napjának d. e. 12 órája

határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is, el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felül foglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt M.-Radna 1906 évi october hó 22 napján.

Smikál János,
kir. végrehajtó.

Concurs.

Direcțiunea institutului de credit și economii »Grănițerul« din H.-Dobra publică concurs pentru un post de practicant dotat cu 720 cor. salariu anual.

Se recere: absolvarea unei școali comerciale, să cunoască în scris și vorbit limba română, maghiară și germană. Cel ce va avea și praxă de bancă va fi preferit și va primi deja la început 840 cor. salariu anual.

Reflectanții au să-și înainteze cererile instruate cu documentele necesare direcțiunii institutului până cel mult în 15 Nov. st. n. H.-Dobra, la 27 Oct. 1906.

2—2 Direcțiunea.

A apărut și se află de vânzare la administrația »Tribunei«

Români din Bosnia și Hertegovina în trecut și prezent.

Comunicări făcute »Academiei Române« în ședința din 19 Noemvrie 1904. Adăugate și întregite de Isidor Ieșanu.

Se poate căpăta cu prețul de 1 C. 50 f.

Plus 10 fileri porto.

Alianța

Măestrilor de Mobile din Arad

vis-à-vis cu ușa principală a teatrului.

Recomandă bogatul magazin de mobila cea mai modernă, lucrată exclusiv de
maiestrii aradani

mare asortiment de perdele,

diferite covoare și couverturi

din scopul nostru a aduce în contact direct publicul cu maiestrii, punem la dispoziția
onoratului public.

**Mobila cea mai bună cu prețurile cele mai
favorabile.**

Cu planuri servim gratuit!

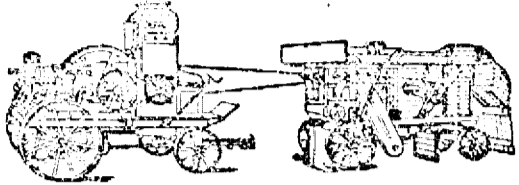
Cu planuri servim gratuit!

Protejarea onor. public o cere:

Az Aradi Butorkészítő Iparosok Szövetkezete
mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja.

Splendida iluminatie seara până la ora 11

Numai adevăratele
motoare și locomobile „PLEWA”
 au cea mai ieftină și mai sigură putere de
 muncă pentru scopuri economice și de moară.
 Durata ei e calculată cât viața unui om.
 Consumptiunea pe oră 2—3 fleri oleu ne-
 cultivat, benzin sau gaz.

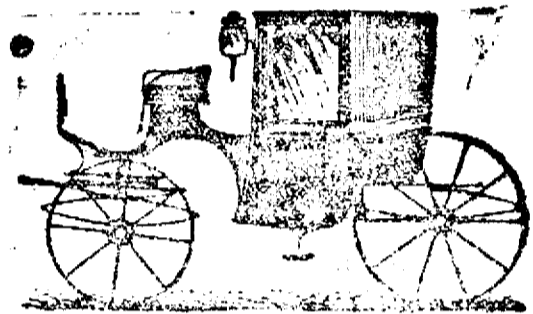
Catalog și preliminară gratuit. — Condiții de
 solvire foarte avantajoase.

Adresa: **Dénes B. motorspecialista**
 Budapest, V., Lipót-körút nr. 15.

Vă rog să fiți cu băgare de ramă la adresa și să păstrați.

● In mai multe expoziții premiat cu primele premii. ●

Nrul telef. 439.

Prima fabrică de căruțe de pe câmpie

Ifj. Hodács János

SZEGED Strada Kistisza nr. 4.
 (Urmarea străzii Maros)

Magazin mare permanent din diferite
caruțe noi domnești.

Se pot căpăta pe lângă prețuri foarte
 avantajoase

căruțe folosite, în schimb (shaltoni cu acoperiș și fără acoperiș, sănii, etc. etc.)

Catalog ilustrat în cinstă și fără porto.

Vite nobilitate
 Ca în anii trecuți, așa și acum au fost

Prima pepinerie cu vite nobilitate
 de pe Târnava

Proprietar **FR. CASPARI, Medias 19 Ardeal**

Singură în toată Ungaria, care au lăsat mușterilor vite nobilitate sănătoase, diferite sorturi nobilitate. Și în viitor numai exclusiv la această școală de viticultură se capătă cele mai bune vite de diferite sorturi nobilitate pentru Vin, Vin-Dessert și Extra sorturi de vin de masă. Proprietarii de vii au avut rezultate minunate cu sădirea de astfel de vite.

La cerere se trimite catalog ilustrat, franco și gratis, cu multe scrisori de mulțumire și recunoștință

Farmacia „**MARIA AJUTĂTOARE**”
 a lui **JAHNER RUDOLF**
 Timișoara-Fabric, Str. Principală 70.

Discreta și zilnică expediție cu posta. — Telefon 476.

„**JAHNER**”
Cremă neunsuroasă.

Cel mai nou produs igienic pentru curățirea părului și înfrumusețarea lui. Înlătură petele galbene, bucele pricinuite de infierbințeli, sgrăbunțele și alte necurătenii de piele. Crema aceasta zilnic se poate folosi mult mai cu succes. 1 tegulă . . . 1 coroană.

„**Jahner**” pudră. E non plus ultra pudrei. Bună la băluri, saloane și de zilnic folos, care acoperă imperfecțiunile și e cu totul nestrăicătoare. În culorile: roză, alb și crem. 1 cutie . . . 1 coroană.

„**Jahner**” săpun. 1 bucată 60 de bani. 1 doză, 1 coroană.

„**Jahner**” pastă de dinți. Bună pentru dinții scorburoși și gingivii buretoși.

„**Jahner**” apă de gură. Excelentă pentru înălțurarea mătrecii și contra căderii părului. 1 sticlă, 1 cor. 30 bani.

„**Jahner**” esență de păr. Pentru creșterea părului. 1 tegulă 4 coroane.

„**Jahner**” pomadă pentru creșterea părului. 1 tegulă 4 coroane.

„**Jahner**” vâpșeală de păr pentru a colora în negru, brunet ori în blond părul sur și călănt. Nereușita colorare e eschisă. La comandă se poate colora și părul încălănt în ce vopșeală (negru, brunet ori băl). Un carton 4 coroane.

„**Jahner**” apă blondină. Pentru a vopsi în timp scurt, în băl aurii, părul blond, roșu, etar și brunet ori negru. 1 sticlă, 4 coroane.

Fluidul pentru reumatism și gicht, al doctorului Hoffmann.

Medicament folosit de cei care suferă de gicht, reumatism, durere de nervi, levrăgici, reume, durere de mușchi, exudate ischias, scintirea membrelor, înțepenirea mușchilor și durerea din crucea spinării. 1 sticlă, 80 bani.

Usoare de raie, — a prof. Kaposi.

Preservativ pentru galițe.

Blister (unsoare roșie englezescă) contra inflamațiilor cronice dela încheieturi, a cărnei moarte și a distomatului de picioare și tot soiul de boale de oase.

Unsoare de umflături.

Prav de cai.

Prav elveț de vite.

Prav de raie.

Balsam de rane.

Prav de porci.

Prav de raie.

Balsam de rane.

Prav de porci.

Prav de raie.

Balsam de rane.

Prav de porci.

Prav de raie.

Balsam de rane.

Prav de porci.

Prav de raie.

Balsam de rane.

Prav de porci.

Prav de raie.

Balsam de rane.

Prav de porci.

Prav de raie.

Balsam de rane.

Prav de porci.

Vânzare de **VIN** în mare și mic, producțiune proprie,

din podgoria Șiriei.

Vin nou alb, litra	— cor. 52 fil
Vin vechiu alb	— „ 64 „
Rizling alb	— „ 80 „
Schiller (roșu)	— „ 56 „
Vin roșu vechiu	1 „ — „
Rachiu de drojdie, fabricat propriu, rafinat și rachiu de prune	1 „ 60 „
Pelin sărbesc, veritabil	1 „ 20 „

Se poate căpăta la
Quirini Sándor,
 Arad, Aulich Lajos-utca 7/e.

Raderea de prișos!

Cine voește se economisească banii, cine voește se cruțe timpul, cine nu voește se fie expus la vre-o boală de piele, acela se rade

cu „**RASOL**”
 sănătos! plăcut! ieftin!

Un kilogram cu care se poate rade de 30 de ori, 2.40 Cor. În provincie 3. Cor. plătește-se înainte, se trimite gratuit. Cu mandat postal mai scump cu 20 fil. Pregătește și trimite

„**RASOL**” Vegyiipar Vállalat
 Budapest, VI. ker., Váci-körút 55.
 Arad, Farmacia G. Földes Kelemen.
 — Vântătorilor da concesiune. —

Cel mai bun mijloc pentru stărpirea părului

„**RASOLIN**”-ul foarte recomandat damelor,

Prețul unui borcan 2 Cor. În provincie 2.50 Cor., pe lângă trimiterea sumei, franco cu mandat postal e mai scump cu 20 fil. Uni-o-o-o-o cul pregătitor o-o-o-o

„**RASOL**” Vegyiipar Vállalat
 Budapest, VI. ker., Váci-körút 55.
 Magazin: Farm. Török József, Király-u. 12
 Arad, Farmacia G. Földes Kelemen.

Cine vrea să cumpere ghetete de vară

(fél czipő) ghetete pentru bărbați pentru femei și copii precum în piele colorată

pe lângă prețurile cele mai moderate în un asortiment bogat acela poate se câștiga în prăvălia lui

Czernóczy Mihály
 căltunar pentru bărbați și femei
 ARAD, Kossuth-utca nr. 67.

Prima întreprindere de fabricare de sticlă în Seghedin.

Diploma de aur la expoziția din H.-M.-Vásárhely, ținută în anul 1904.

TELEFON Nr. 438

Medalie de argint la expoziția generală din H.-M.-Vásárhely ținută în anul 1904.

SINGER ARMIN

PRĂVĂLIE:

DEPOSIT:

Tisza Lajos-körut 48 * **SZEGED** * Strada Jókai nr. 3.

Magazin de sticle în table. ● Magazin de oglinzi în table.
Fabrică de sticlă și oglinzi aranjată în electricitate.

Diferite forme de firme pentru medici și avocați.
Sticlerie de lux pentru ferestri de salon și biserici în execuție artistică.

Decorație de mobile în stilul cel mai nou și în toate colorile.

Facerea de galantare la edificii și prăvălie.

Primesc spre tocmire vechi Primesc lustruire de sticle și oglinzi ori ce lucru din bransa mea.

Bokor János

Fabricant de ardeiu --- în Szeged.

Nr. 1. Ardeiu dulce de alui Bokor adevărat 100 Klg.
Se poate comanda și în pachet de 5 Klg. --- 1 Klg. 3-20

Nr. 2. Ardeiu dulce pentru tocană 100 Klg.
Se poate comanda și în pachet de 5 Klg. --- 1 Klg. 2-20

Nr. 3. Ardeiu „Korona“ de jumătate dulce 100 Klg.
Se poate comanda și în pachet de 5 Klg. --- 1 Klg. 2-50

Nr. 4. Ardeiu Extra, dulce, 100 Klg.
Se poate comanda și în pachet de 5 Klg. --- 1 Klg. 2-40

Nr. 5. Ardeiu de specialitate, 100 Klg.
Se poate comanda și în pachet de 5 Klg. --- 1 Klg. 2-20

Nr. 6. Ardeiu de roze, 100 Klg.
Se poate comanda și în pachet de 5 Klg. --- 1 Klg. 2-00

Nr. 7. Ardeiu regesc, 100 Klg.
Se poate comanda și în pachet de 5 Klg. --- 1 Klg. 1-80

Nr. 8. Ardeiu de comerțiu, I-ma calitate 100 K g.
Se poate comanda și în pachet de 5 Klg. --- 1 Klg. 1-10

Nr. 9. Ardeiu de comerțiu, calitatea a II-a 100 Klg.
Se poate comanda și în pachet de 5 Klg. --- 1 Klg. 1-70

Ardeiu întreg, produs nou din Seghedin 100 Klg.

La cumpărarea a lor 25, 50, sau 100 Klg cu 20 coroane mai ieftin.

Se cere corespondență ungurească și nemțească.

INTELEGIAT
LA 1883

Dipl. de onoare
Lovrin 1902 —
Medalia de aur
Timișoara 1891.

Telefon pentru
comitat și
oraș nr. 498.

Szobotha

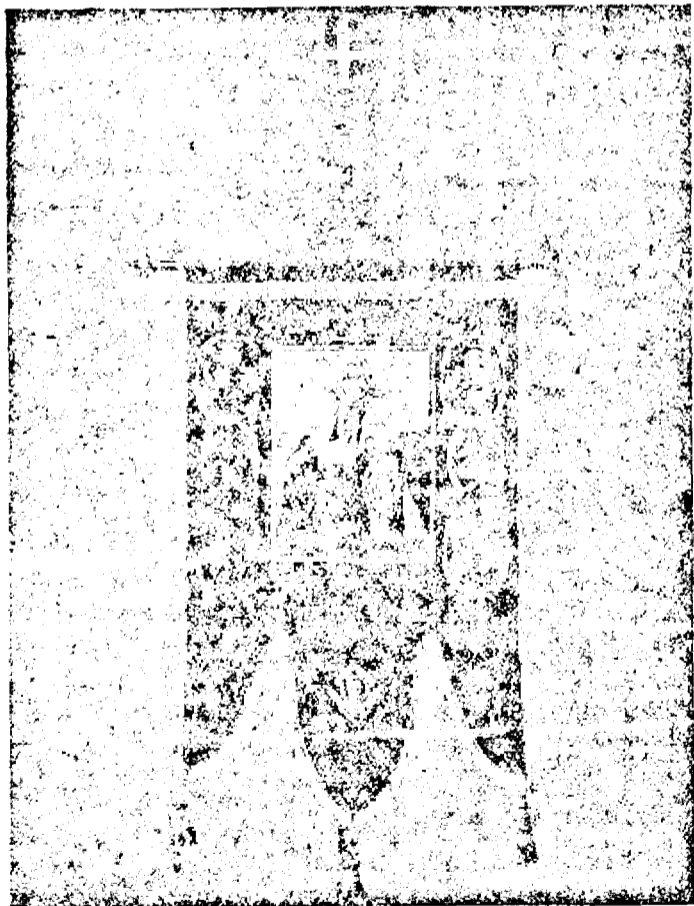
Sándor

pregător de
odăjdii și adju-
turi bisericesti

croitorul
teolog epis-
copești din
Cenad, lifer-
antul Excel.
Sale episcop
Dessewffy
din Cenad.

TIMIȘOARA-
CETATE

în teologie.

Recomandă magazinul său bogat în atenția binevoitoare atât a preoților cât și a acelor, cari voesc se cumpere pentru biserici capele, sau societăți de înmormântare

odăjdii, steaguri, cruci
statue sau altfel de ajustări bisericesti

tot astfel marele său asortiment pentru materiale necesare la formarea ajustărilor bisericesti.

Pentru liferările mele iau răspunderea. — Servesc bucuros cu catalog bogat ilustrat.

Prima aradană

Fabrică de țigle de cement crestate

a lui

rétháti Kövér és Társsa

Cancelaria: **ARAD, Kiss-utca 6.**

Recomandă marele cantități de

țigle de cement crestate

cari față de ori-ce altfel de țigle sunt
--- -- -- pentru acoperiși --- -- --

Cele mai bune și mai ieftine

afară de aceasta la punerea leăturilor
după-ce să cere o distanță de 39 cm.
față cu altfel de țigle se ajunge la un
--- -- -- câștig de 40% --- -- --

Mulțimea epistolelor de recunoștință la dorință să arată în original.

Gel mai bun și mai ieftin a sortiment pentru procurarea ornamentelor bisericesti, pentru toate bisericele greco-or. române și sârbești, și anume

odăjdii colorate și negre, acodereminte, prapori mari, steaguri pentru biserici, candele, cruci, baldachin, ripide, icoane sante, icoane ruse ti de tot felul, icoane istorice etc. etc.

În atelierul meu pregătesc cel mai bogat iconostas și morminte sante pe lângă prețurile cele mai avantajoase.

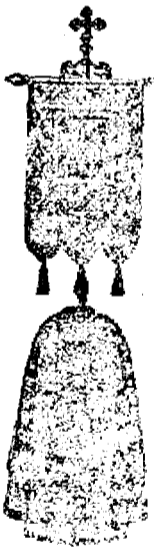
Cele mai moderne pălări preotesti.

Haine pentru dñi preoți, brăue și camlăfice. Pregătesc bine și prompt vestimto preotesti, căci am un croitor foarte isteți. La dorință detașuri și tot felul de modele. Asigur cumpărătorii mei, că vor servi în modul cel mai bun, căci am numai materia de prima calitate și cea mai bună; dar vând mai ieftin ca ori unde în altă parte. Comande osecut momentan în modul cel mai prompt și mai constient.

Catalog ilustrat trimis gratuit.

Cerând comande abundante, rămân cu stimă

Nicola Ivkovic, Ujvidék
strada Duna, casa proprie.

Primul institut sudungar de auritură artistică
al lui **E. I. SPANG**, auritor bisericesc,

(casa proprie) Str. Gărei No. 10. TIMIȘOARA (fabric)

Premiat cu diploma de onoare și cu medalia de aur București, și cu altele medalii de argint, la diferite expoziții.

Se recomandă pentru gătirea de tot felul de lucruri în arta sa și anume:

altare noi și vechi (temple), tronuri, străni, amvoane, sfeșnice, rapizi, prapori, cruci de turnuri, plafonturi, decorații de părete, etc. <<<<<

— FONDATĂ LA 1900. —

NAGY PÁL Pictor, vopsitor de primul rang în SZEGED.

PRIMEȘTE: Pictare și măltuire de biserici, castele, edificii corăspunzător cerințelor moderne în execuție artistică. Table de prăvălii pregătesc în execuția cea mai bună și ieftină pe lângă răspundere de 5 ani. — Planuri fac gratuit.

Cu stimă:
NAGY PÁL.

Első szegedi len-áru damast és műszövőde

Csecs Mihály
SZEGED, Tisza Lajos-körut 33.

Recomandă produsele sale propriie de in și damast, precum: covoare, ștergare, fugare milieu și toate cele trebuincioase pentru pat. Tot așa haine pentru mireasă, precum lucruri de ajur după plac.

Prețuri moderate, serviciu prompt.

— La rugare prin epistolă mă presint personal. —

Prima Lugojană fabrică de cement și betonizare, întreprindere pentru edificări.

Fabrică în drumul Buziașului
în fața casei de vamă.

KNOTT JOZSEF

Cancelaria de zidire:
Telefon-nr. 119.

În fabrica mea sunt aplicați numai indivizii cei mai buni de lucru din capitală și mă rog, că precum până aci, așa și de aci înainte să fiu cercetat cu toată încrederea.

Primesc toate lucrurile aparținătoare acestei branșe și susțin o magazină bogată de cement pentru țevii, sirme, trepte de piatră, vălăe, petrii la hotare, sămănătoare, fundamente la cuptoare, cruci la morminte. — Primesc mai departe edificare și betonizare de poduri mari și mici, conduceri de ape, vaduri, podimentare de terase, providerea pe din jos a păreților cu table de mozaic, precum și cu table de cement în diferite culori.

==== **Vinderea în mare și mic a cementului de Portland și România.** ====

Pentru pregătirea și calitatea celor aici înșirate primesc și oferesc garanție.
La dorință servesc bucuros cu planuri și pleniminare de spese.

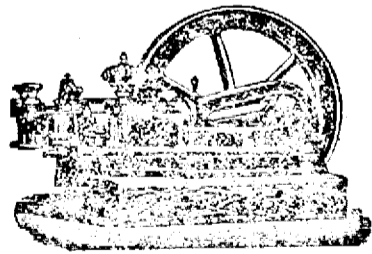
Assael Jakab Fiai

atelier de mașini, pregătitor de motoare
cu gaz și benzin

ARAD, Piața Andrassy Nr. 17.

Pregătim tot felul de mașini după model sau desen, tot așa efectuăm și dregerea conștiențioasă

de locomobile, mașini stabil și de
trierat, motoare

Pregătim răsguite de cucuruz nouă și după modelele noastre proprii.

Atelier de dregere pentru tot felul de mașini pentru economie. — Cele trebuincioase pentru mori, precum și transmisii și roțile pregătim ieftin și prompt.

Tot astfel primim transformarea a tot felul de motoare de gaz, petrolu și benzin.

TELEFON 81-31.

Beitz János

strugărie și fabrică de cheiu și bile de fildes pentru biliard

VII., str. Akác nr. 52 **BUDAPEST** VII., str. Akác nr. 52

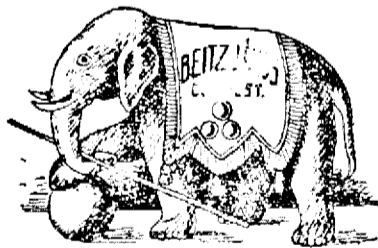
Bile de fildes pentru biliard, cheiuri, domino, șac, piele veritabilă franceză pentru cheiu, cretă verde și vinată pentru cheiu, tot felul de provisiuni pentru fumat, bile „LIGNUM SANCTUM”, mare asortiment de pănuși de lemn de carpin și corin.

În magazin se pot găsi cheiuri întrebunțate și bile de biliard.

Bile întrebunțate se cumpără pe lingă prețuri bune și se schimbă.

Pinză cea mai fină de Kamgar și Tuffel pentru masă de biliard se poate găsi ori și cind în magazinul meu.

Modele gratuit.

Hartmann és Müller

— SCULPTORI —

SZABADKA, I. kör, Zentai-ut nr. 488.

În stabilimentul nostru de zidit și ciotit iconostase să fac următoarele:

iconostase, bolte bisericesti, tabernacule, ger-tovnice, altare, amvoane, icoane de părete, mese tetrapode, candelabre și sfesnice, rame, chiherii, triherii și alte obiecte bisericesti simple sau mai lusoase cu prețuri moderate și cu condițiuni avantajoase.

Vindecarea deplină a boalelor secrete!

Să nu prezente nime într-o chestiune atât de gingașă să se prezente odată în persoană pentru că cu ajutorul instrumentelor speciale aduse din străinătate poți afla punctul local, cauza, răspândirea și starea boalei, ori că adânc de ar fi boala înrădăcinată în organism. Pe baza acestei examinări poți cu siguranță afla și calea pe care a ajuns la vindecarea răului, ceea ce fiecare o poate face acasă fără de a-și împiedeca ocupațiunile. Dacă cineva nu poate veni în persoană, atunci să-și descrie boala cu deamăruntul și după ce va fi examinată va primi deslușirile de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă ținerea în cel mai mare secret. În scrisoare pune marca de răspuns. După încheierea curei, au la see scrisorile se ard rere expresă se retrimite.

Un astfel de lecitor și curător e Institutul special al drului Palócz, medic de spital (Budapesta VII Kerepesi-ut 10) unde cu bunăvoință și conștiințioasă capacitate oricine (bărbat sau femeie) deslușiri asupra vieții sexuale unde i se curăță sângele bolnav, nervii își întăresc, trupul întreg se eliberează de boală și sufletul de chinuri.

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice dr. Palócz vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din fundamente cu metoda sa proprie de vindecare și casurile cele mai neglijate boalele de besică, de țevă, de testicula de șira spinării, de nervi, urmările onaniilor și ale sifilisului, poala albă, boala de sânge, de piele și toate boalele ce se țin de organele sexuale femeiești. Pentru femei e salub de așteptare și intrare separată. Consultațiunile le dă însuși dr. Palócz (dela 1 ora în a până la amiază).

Adresa: Dr. Palócz medic de spital, specialist Budapesta VII, Kerepesi-ut 10. 272

Sa fondat in anul 1868

BÁLINT JÁNOS următorul lui SILBERMANN J.

măiestru de cojoace și căciuli, precum și
Institut de plissé în

Temesvár-Gyárvaros

Andrássy-ut nr. 7, peste drum de frații Deutsch.

Recomandă magazinul său abundent ajustat cu tot felul de fabricante proprii ce

piei perziane, piei veritabile de Ardeal negre și feștite, piei de lipsca, căciuli pregătite din pânură Kriemer.

Mare magazin în tot felul de modă nouă de pălării pentru bărbați și copii mai departe am piei veritabile din țară și străinătate, precum perziane KRIEMER, fărâșite de Lipsca, precum și de miel alb.

În institutul meu de plissé se primește tot felul de haine pentru plissé, din loc și provincie.

— **Prețuri moderate, serviciu prompt!** —

desfacere în mic și mare. — Comandele din provincie se execută prompt și repede.

Sirupul de miere de teiu alui HALAPI

aduce mari servicii celor tuberculoși, și ori și căruia care tușește, care e răgușit, răcit, fără apetit și care slăbește.

De multe ori o tușă neluată în samă și ne vătămătoare e semnul tuberculozei.

Nimeni să nu aștepte înrădăcinarea răului, ci să-l stărpească, deși când incolțește, iar unde să observă, să fie nimic prin

sirupul de miere de teiu alui Haláp

care are influința sigură la dureri de piept, tnsă, răceală etc. Sticlă de probă 3 cor., sticlă mare 5 cor. — După trimiterea banilor înainte se capătă numai

în farmacia „Apostol”, Budapesta

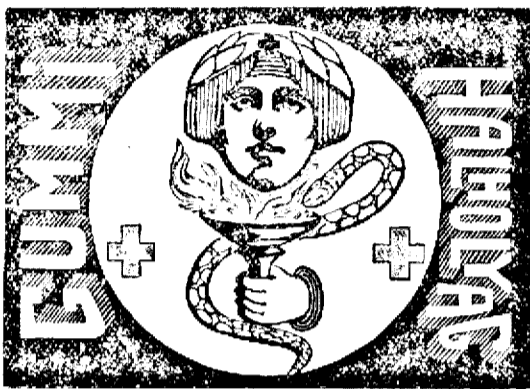
József-körut 64 29.

FISCHER KÁROLY

fabricant de funii, țesături,
de site și saltele de sirmă.

Arad, József főherceg-út 8. sz.

Recomandă preparatele sale de sirmă ca: țesături de sirmă din aramă, fier și ține, pe care le are în deposit atât ales pentru mori, fabrici și scopuri agricole, fără de acestea, recomandă sitele sale pentru Sita de ventilat sistem Baehler. Pregătește țesături de mătă și fabrică la îngrădit de grădini, grădini publice, curți de găște și păduri cu vinat, site de sirmă cu ramă de fier pentru scopuri delucării de pământ, nisip, petriș, și pentru lucrări de mine, zidiri și grădinarit. Site la ferestre de pivnițe și magazine de grăunte. Aparătoare de scintel la locomotive, mori și cosuri de fabrici. Somiere elastice de oțel pentru pat pe staluri de fier și lemn, cari în ori-vinți usurintă de a se ținea curat sunt foarte recomandabile. Diferite site din păr, aramă și mătase, dobe pentru tutun, site-dobe, și orice fel de obiecte și lucrări din această branșă — cu prețuri din cele mai moderate.

Fabrica-țion de specialitate adevărată franceză și americană în ambalajul original

Recomandată de medici! Siguritate necondiționată!

Prețul în valoare de coroană duzina cu 2, 4, 6, 8, 10, 12
Noutate de origine americană până acum neîntrecută!

„Silk Finish Neverta“

Ținde siguranță completă în urma întinderii și fineței extraordinare. — Prețul 10-12 cor.

Donts-americans duzina cu 6, 8, 10 cor Preservative feminine „Pessarum oclusivum”, după profesorul Mensinga la ordin medical Prețul dela 3-5 cor.
Adevărate sponghii franceze de siguranță preservativă. Prețul: duzina 6-12 cor.

Nou! Auto vaginal spray: cel mai sigur și mai confortabil preservativ feminin ca specialitate. Mu te mi de declarațiuni recunoscătoare! Prețul 15 cor.

Feritivă! Nu vă lăsați a fi influențați prin marfă mai ieftină, pentru că scopului corespund în adevăr numai preservativele originale americane!!!

Brăul „Diana“ legătoare pentru period. Legături pentru pânțele buric, sau contra durerilor de stomac. (Serviciu feminin.)

Ciorapi de gumi, contra lărgiri vinelor, precum și la picioarele copiilor.

Tot felul de recuzite igienice trebuincioase la îngrijirea și comoditatea bolnavilor. Pe lângă prețuri originale de fabrică

Cel mai nou catalog se trimite gratis în plic închis și în mod secret.

Se capătă la fabrica de legătoare medicale din

Keleti J. Budapest. IV, Koronaherceg-ut. 17-18

Cei ce se provoacă la anunțul acesta capătă 20% rabat.

CIMBALMĂ

se poate capătă în rate și pe lângă prețuri moderate, trimițând cataloge mari ilustrate. — Numai la mine se poate capătă „Școala” de cimbalmă, după care poate învăța foarte ușor ori și cine și fără profesor. Partea I-a 4 cor., a II-a 3 cor. 60 fil., a III-a 3 cor. 60 fil. După trimiterea banilor espedez gratuit.

VARGA PÁL

fabricant de cimbalmă și de muzice

Ma k 6 (casa proprie.)

Nou atelier de modă pentru pălării de dame!

Am onoare a aduce la cunoștința P. T. public, că am deschis

atelier de modă pentru pălării de dame în Arad, strada Deák Ferencz Nr. 2 (casa lui Sebesy), care va corespunde timpului și gustului modern și tuturor pretenziunilor de azi.

În magazinul atelierului eu, se păstrează în permanent cele mai frumoase modele eşite dela firme e cele mai distinse. — Asortiment mare de pălării de dolu. — Străforinări și alte lucruri aparținătoare acestei specialități, se execută punctual și cu prețuri moderate.

Comandele din provincie le execut cu cea mai mare promptitudine.

Se roagă de partinire.

AMTMANN ANNA

ARAD, strada Deák Ferencz nr. 2.

La expoziția din Paris 1900 a câștigat „Grand Prix”.

Ioan Francisc Kwizda

furnisorul curței c-reg. austro-ung., reg. române și princ. bulgare

farmacist cercual în Korneuburg (lângă Viena).

Prav de Korneuburg al lui Kwizda pentru nutrirea vitelor

Un mijloc de hrană pentru cal, vite cornute și oi. În cele mai multe grajduri se folosește de 5 ani la lipsă de hămiseală, împotiva mistăirei reie, pentru îmbunătățirea laptelui și pentru creșterea cantității de lapte a vacilor. Prețul unui cuti (14) cor., o jumătate cutie costă 70 fil.

Veritabil e numai cel provăzut cu brevete mai sus. Prețurile ilustrate să trimit gratuit și franco.

Deposit general: farmacia lui Iosif Török, Budapest, VI., Király-utza 12 și Andrássy-ut: 26 11.

INTEMEIAT LA 1850.

PIANE

Între plăcerile vieții familiare, fără îndoială se ține și pianul, ce în magazinul meu găsește în forme noi, dela 700 cor. în sus, iar cele folosite dela 200 cor începând.

Folosirea de pian, pe lună 8 cor. Locuirea pianelor în provincie și în loc o îndeplinește prin ajutorul meu de specialitate.

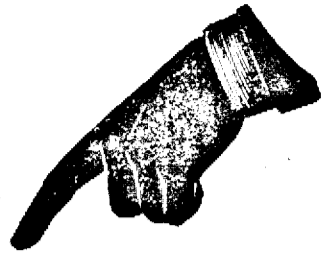
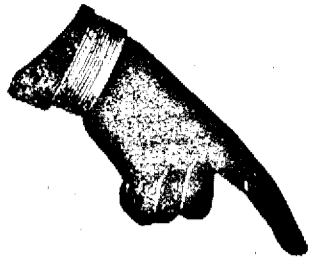
CLAVIER & HARMONIUM
Kauf- Verkauf-
TAUSCH & LEIH-ETABLISSEMENT
J. KRISPIN ARAD

În biblioteca mea de împrumutare

în care se găsește opuri literare în limba maghiară, germană și franceză în cel mai mare schimb Prețul de cedit pe lună 1 cor., iar după volum 8 fileri.

KRISPIN JÓZSEF

ARAD, Deák Ferencz-u. 28.

Am onoare a aduce la cunoștință, că magazinul meu l-am completat cu covoare

Veritabil de PERSIA

și

Veritabil de SMIRNA

și pentru sezonul de toamnă am la dispoziție

marfă frumoasă și aleasă.

Marfa o cumpăr din isvor nemijlocit, și astfel mă aflu în plăcuta dispoziție să o și vind

pe lângă prețuri foarte ieftine.

Originalitatea marfei o pot adeveri cu documente dela vamă.

Cer binevoitorul sprijin.

Cu deosebită stimă:

Domán Sándor

== casă de covoară ==

Arad, piața Szabadság nrul 2.

Cine e bolnav!

La moment alină și necondiționat vindecă tuse, respirație grea și durere de cap

SIRUPUL DE MUNTE PENTRU PIEPT A FARMACISTULUI BALLA

renumit, recomandat de medici și care face cel mai bun efect.

La moment împiedică tuse convulsivă, tuse măgărească, durere de piept, greaua respirație, astma, trocnă, ferbințeală și regușală.

SIRUPUL DE MUNTE PENTRU PIEPT a lui BALLA descris mai sus se aduce în circulație în două forme.

Numai pentru cei în etate și pentru copii de 12 ani în sus. Zilnic câte 4 linguri. La copii de 12 ani în sus tot așa. Prețul 2 coroane.

Numai pentru copii de 12 ani în jos. Zilnic 4-5 lingurițe. Prețul 1-20 cor.

Indrumări de trebuință alăturăm.

Se poate căpăta numai la pregătitorul:

Farmacia BALLA SÁNDOR, H.-M.-Vásárhely, Fő-tér.

LA COMANDE PRIN POȘTE pentru expediție și ladă se comandă 40 fil. La comandă mai mare de 6 cor. pachetarea gratuită și pachetul se expediază scutit de cheluială în caz de trimitere înainte a sumei.

-9

Oltoii de vie de vândut.

Am onorul a aduce la cunoștința D-lor proprietari de vie, că până acum am deposit din oltoii de vie din acest an, voiu vinde oltoii frumoși cu rădăcină bogată de vie de vin și struguri confect.

Pentru substituirea butucilor uscați în urma secetei mare recomand mai ales oltoii de vie cu rădăcină bogată, precom și mlădițele rădăcinoasă de „Riparia-Portalis” și „Rupestris-Monticola”.

La cerere servesc Onor. cumpărători bucuroși cu metoda cu succes a oltoilor de substituit.

În privința soiurilor și a prețurilor servește cu deslăsură mai detaliată

Winkler József, producător de oltoii de vie

Telefon 410.

Arad, str. Batthyányi nr. 13.

Telefon 410.

Pentru vinderea

Marelui magazin de asortiment de sticlă

de porțelan, maiolică, vase de piatră, obiecte de lux, vase, lampe de masă și candelabre, oglinzi, obiecte de argint, alpacca și nickel, decoruri pentru odăi și mese, acomodate pentru aranjamente casnice, începând dela calitatea cea mai fină până la cea mai ordinară sunt neasămănător de convenabile.

Toate acestea se vând cu prețuri foarte moderate — în prăvălia mea, situată pe Szabadság-tér 21.

Efectuesc foarte punctual comande de sticlărie.

Cu stimă:

KLOHS ADOLF.

Am onoarul a aduce la cunoștința P. T public, că încheindu-mi anii de studiu și de praxă la 1 Octomvre **am deschis** în Arad Zrínyi-utca nr. 1 (casa institutului de economii »Takarékpánztári épület») corespunzător cerințelor moderne

un atelier de pictură de firme

▼▲▲ de biserici ▲▼▲▼

portrete și de embleme.

Provocându-mă la experiența de ani în branșa aceasta, afirm cu credință, că lucrările în privința executării vor concura cu atelierelor cele mai dintâi, cea ce dovedesc și distincțiile mele de cl. I-ă. Am toată credința, că serviciul ieftin și prompt îmi vor da tot posibilul, ca să corespund întru toate dorințelor preonoratului public.

Rugându-mă de tot sprijinul, sunt cu deplin respect

Korény József

pictor de biserici și firme.

Aducem la cunoștința onoratului public, că

Prăvălia de modă barbatească

pălării și rufe a lui

ÉS
S L A D
M E I A R A D L E R
Andrássy-tér nr. 14
(lângă firma lui VOJTEK ÉS WEISZ)

asortat bogat cu articoli

noi de cel mai bun gust

se va deschide în 25 Octomvre

Sirupul carpatian pentru pept al lui Barcsay!

Cu fier, calciu și sirup de brad.

Acest sirup, ce se întrebuințează cu succes de 30 de ani, e admirabil medicament contra tusei și asudărei de noapte.

Promovează pofta de mâncare, nutrirea și mistuirea; întărește și întinerește corpul.

Bărbații și copiii, îl pot folosi fiindcă are deosebită influență asupra singelui și formării oaselor.

Prețul unui flacon 80 cr.

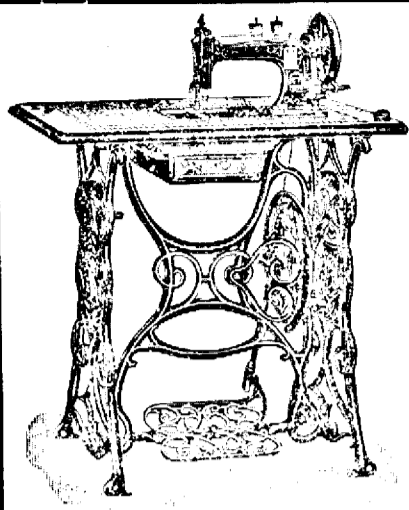

Se poate căpăta numai la spițăria lui

Barcsay Károly

Szeged, Széchenyi-tér 12.

30 fl.
Mașini de cusut.

Pe lângă rezonanță de 5 ani o mașină nouă, familiară, veritabil

SINGER

cu armariu închis se poate căpăta numai la

SINGER A.

Budapest, VII., strada Akácza 55 și filiala din strada Sziv 42.

Dregeri a tot felul de mașini de cusut se primesc pe lângă prețurile cele mai favorabile și pentru munca mea viitoare iau răspundere.

Catalog gratuit și franco.

COLUMBIA

escelent mijloc contra pișcăturilor de insecte și țintari.

Prețul împreună cu fliditățile aparținătoare 1 cor. 20 fl.

Pastilla-Tannin

e unicul medicament cu efect în potriua diareii copiilor.

Bucata cu 10 fileri.

Se capătă numai la unicul apothecar:

Rozsnyay Mátyás

Arad, Szabadság-tér.

Ifj. Kopetkó Károly

CASĂ DE MARFE

PENTRU MODA DE BĂRBAȚI ȘI FEMEI

ARAD

Strada bisericii — palatul Minorităților.

Telefon local și pentru comitat nr. 477.

Isvorul cel mai ieftin de târguit.

Își recomandă magazinul său bogat provăzut cu tot felul de

stofe țesute pentru costume de dame după moda cea mai nouă negre și în color.

Daruri gata pentru mirese, pentru juni și fete.

Mare asortiment pentru reverenzi și faloane preotești.

Mustre în loc și provincă trimit gratis.

Mare asortiment de pânuri pentru haine bărbătești.

Plise și guvelirare în toată țăriștea.

Cimbale

cu aparat intern de oțel, cu ton fermecător de frumos, cu ajustament plăcut liferează pe lângă rate și cu bani gata

fabrica de instrumente muzicale

VARGA ÁRPÁD

MAKÓ

(Ladița de postă nr. 31)

Preț curent mare și ilustrat se trimite gratis și franco.

Institut de vindecare și creștere pentru epileptici la băile dela BALF.

Aranjat pentru 200 bărbați și femei bolnave, pe baza ordinului ministrului de interne Nr. 56,445/1903 și din 17 Iunie 1903. Prețul de îngrijire: **clasa I pe an 1600 cor., clasa II pe an 1000 cor., clasa III pe an 600 cor.** Afară de aceste clase se mai pot primi bolnavi săraci, însă pe sarcina fondului regnicolar pentru îngrijirea bolnavilor. Pentru primire în forma aceasta însă fiecare bolnav are a-ce însinua separat prin rugare, pe baza ord. ministr. de interne de ditto 28 Octomvre 1903 Nr. 97,221/IVa. Cu îngrijirea bolnavilor sunt concrezute maicele ordinului Franciscan din Buda. Cu prospecte și alte deslușiri servește **Dr. Wosinski István**, propr.-director al băilor Balf. Poșta, tren, telefon loco.

Premiat cu medalia cea mare la exp. milenară din Bpesta în 1896.

**TURNĂTORIA
DE CLOPOTE**

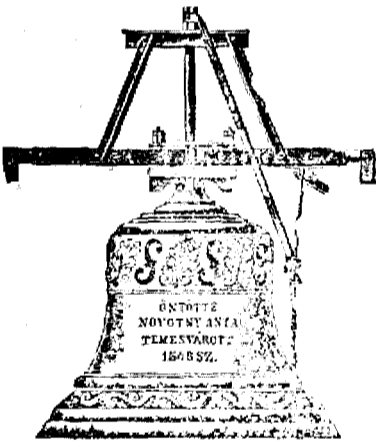

Fabrica de
scaune de fer
pentru clo-
pote - - alui

ANTONIU NOVOTNY

TIMIȘOARA-FABRIC

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor sircate, spre facerea de clopote întregi, armonioase, pe garanție de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte îndată ce clopotele sunt bătute de o lătura fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate **CLOPOTELE GĂURITE** de dînsul inventate, și premiate în mai multe rînduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai adînc, mai limpede, mai plăcut și cu vibraire mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 klg. este egal în ton cu un clopot de 461 klg. patentat după sistemul vechiu.

Se mai recomandă apoi pentru facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător — pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut ca și spre turnarea de toace de metal. — Preț-curanturii ilustrate gratis.

Nouă mină de marmo

Am onoare a aduce la prealabila cunoștință a o lui public dia loc și provincie, că

în Arad, strada Wesselényi No. 1.

am sortat corespunzător Imprejurărilor de azi o

mină de marmoră

unde primesc spre efeptuire ori-ce lucru aparținător industriei de marmoră, precum: Mobile de marmoră, întocmiri de scâlzi și scaune pentru măcelărie, întărirea păreților prin marmoră, marmoră pentru mese, etc. etc., în cea mai bună calitate și în ori-ce culoare. Preț moderat, serviciu prompt.

Cu stimă: **Binda Angelo.**

Telefon-nr 469.

Telegr.-adr.: „Grüner-Varga“

Grüner és Varga Szeged

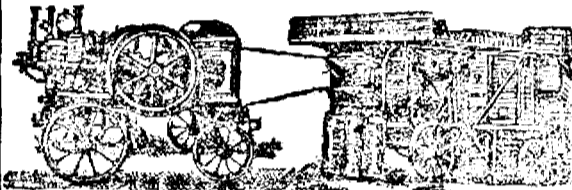
Cheque-cont la Posta Ungară 16,304, la cea Austriacă 99,103. — Giro-cont la Banca Austro-Ung.

Manufactura de cânepă, în și justă.

Tot felul de ștreanguri de cânepă, - ștreanguri de sârmă, - Gurtuni, - vadră din cânepă, - ață de țesut (sfoară), - cânepă și călți, - Dresni-saci, poneve, pânză jută pentru pachetare. Articoli pentru economii: ștreanguri pentru căruțe, mreją de acoperit caii, hamace (pat).

SPECIALITATE: Mrege, leagăn pentru copii, legături pentru snopi.

**Cele mai bune provisiuni
de mașini de treierat din lume.
Deplină responsabilitate pen-
tru excelenta trierare.**

Se pot folosi între case acoperite cu paie și fără permisiunea autorităților.

Distins cu 12 de premii

Recomandă pe lângă deplină responsabilitate și pe lângă prețurile cele mai avantajoase în rate anuale de 3—5 cele mai simple și cele mai perfecte

provisiuni de
câlcăt cu motor

din motor, pre-
cum cele mai per-

fecte motoare cu benzin-petrolin sau oleu de minerale.

Kállay motortelepe Budapest, Nagymező-utca 43.

Numai în această colonie se pot găsi renumitele

motoare cu benzin, petrolin și oleu de minerale,

provăzute cu instrumente de stropire, ce se pot vedea, foarte acomodate pentru scopuri economice și industriale. Tot așa și provisiuni de treerat cu locomobile de benzin și cu electricitate.

Mare capacitate de muncă. — Prețuri ieftine. — Cele mai puține spese pe zi. Cine voește se cumpere motoare ieftine de construcție admirabile să se îndrepteze cu încredere cătră această firmă de specialitate.

Fiți băgători de samă
la adesa exactă

KÁLLAY motortelepe Budapest, Nagymező-utca 43
— Cataloge gratuit și franco. —

Cumpărare de prăvălie!

Am onoare a aduce la cunoștință onor. public dia loc și jur precum și onor. mei clienți, că am cumpărat

prăvălia de ghete a lui GORZÓ și soții

care există de 15 ani și în care și eu am fost partaș. De azi înainte eu o voi conduce ca prăvălie proprie.

Cu deosebită stimă

BOLEZNI ANTAL

Arad, Salacz-utca 2 sz.

Oficina de dregere și magazinul cel mai vechiu de bicicletă și mașini de cusut.

Hammer Vilmos mechanist

Piața Szabadság nr. 7. ARAD Piața Szabadság nr. 7.

Asortiment bogat de mașini de cusut **SINGER** și **MINERVA**.

Unicul magazin de renumitele mașini de cusut

PFAFF.

Cel mai ieftin mijloc de cumpărare de articoli pentru bicicletă și mașini de cusut.

MARE OFICINĂ DE DREGERE.

In magazin se afla mare asortiment de

gramofocane și plăci.

— Condiții de solvire foarte avantajoase. —

LIPCSEI KÁROLY

LĂCĂTUȘ DE EDIFICII ȘI MOBILE

Pregătitor de griloaje de sîrmă, paturi și mobile de fier

Budapest, VII., str. Alsó Erdősor 1.

Pregătește tot felul de plăci de oțal ne-urătate, vase de vapor, apoi mobile de fier, dricale de sîrmă, grilaj opinos de oțal, sîrmă, ciururi, precum tot felul de lucruri ce cad în această branșă, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Prețurile dricurilor de sîrmă: { cu ramă de fier bucata 11 cor. " " " lemn " 7 "

Telefon 20-45

Paul Boháček

Telefon 20-45

turnătorie de metal și bronz fosforat
Budapest, VI., Röpentyű-utca 23.

Produce: Bronz fosforat original, Bronz mineralist, Aramă roșie, Aramă galbene, Bronz mangan, Aluminiu curat, Orig. „Exact“ Compozițiul de magazin după desene și modele în bucați brute de aramă, precum și prelucrate gata. Articole de calitate.

Correspondență germană, ungurească și franceză.

CONSTANTIN DOBRIN

instituit de vopsire și chimie

Lugos, strada Nedelco nr. 65.

Vopsire și curățire chimică. Tot felul de haine bărbătești, femești și de copii, proderie de mătăsă, uniforme, covoare de pat și masă, tapeturi, dantele, haine de batist și pique etc.

Garnitură de mobile și tapeturi. La dorință se curătesc la casă.

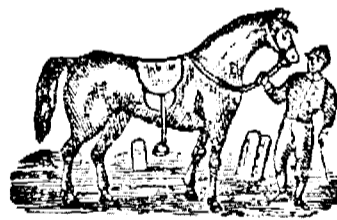
Specialitate: Paltoane de piele, mănuși glacé vopsite negru.

Haine de doliu se vopsesc negru în 24 de ore.

Perdele se vopsesc și curătesc foarte ieftin.

BENEDEK IMRE curelar și șelar

SZEGED (casa Zsóter)

Hamuri, șele,

instrumente trebuincioase pentru călărit, drum și vânat, frâne și biciuri, procovițe pentru cai flue și ieftine, glamantane de călătorie, geante de

piele, portomonicie, în mare asortiment.

Prețuri ieftine! Dresări se efectuează în mod grabnic și prompt

La dorință cataloage ilustrate gratuite fără porto

Acum s'a deschis!

Acum s'a deschis

Acum s'a deschis!

Bazarul din piața Szabadság

în nemijlocita apropiere de cafeneaua Pölzl.

Imi iau permisia a atrage atențiunea onoratului public asupra bazarului meu din piața Szabadság de nou deschis, unde se capătă pe lângă prețurile cele mai ieftine și calitatea cea mai bună, ca

jucării, obiecte de ornare, instrumente pentru fumat, marfă de piele etc.

Mare asortiment de ciorapi și trico.

Cerând sprijinul onoratului public,

rămân cu deosebită stimă

ROSENBERG JÓZSEF, proprietarul bazarului din piața Szabadság, Arad.

Cel mai ieftin isvor de cumpărare!

Comande din provincie efectuează prompt!

Cel mai ieftin isvor de cumpărare!

RESTAURANTUL LÁNG TESTVÉREK

Avem onoare a atrage atențiunea p. t. publicului asupra fostului restaurant

KASS

acum preluat de noi și remaniat după cele mai moderne cerințe.

Cele mai fine și mai bune băuturi, precum vinuri, licheruri, șampanii, se pot căpăta aici.

Mâncările restaurantului nostru sunt neîntrecute.

000 Seară de seară musica cea mai bună dilectează pe oaspeții mei. 000

Serviciu prompt, curat și conștientos. 000 Abonamente se fac cu prețuri moderate.

Cu deosebită stimă

Láng Testvérek
restaurantieri.

Forte-pianuri și pianine vestite în toată lumea,

mechanică engleză,
secapătă ecele mai
moderate prețuri re-
cunoscută de cea
mai bună măstru-
pian din Viena la
firma

Reményi Mihály

liferantul de muzicalii la academia reg.

în Budapesta, strada Király nr. 58

lângă „Academia ungurească de muzică“, care acum se edifică.

Reperaturi și stimulări de pian execută pentru capitală și provincă numai prin cei mai experți și desteri măestri și pe lângă garanță cu prețurile cele mai moderate.

Forte-pianuri vechi și folosite le schimbă cu noi.

Mare deposit de harmonii europene și americane.

— Prospekte gratis și franco. —

HALA DE FLOR

a lui **SCHWEFFER EDE**
Piața Andrassy • ARAD • Palatul Minorităților.

Pentru ziua morților recomandă cununile sale în execuție admirabilă pe lângă prețurile cele mai moderate, tot astfel buchete, împodobiri la masă, în caz de necesitate se pregătesc în 2 oare.

TELEFON 337.

TELEFON 337.

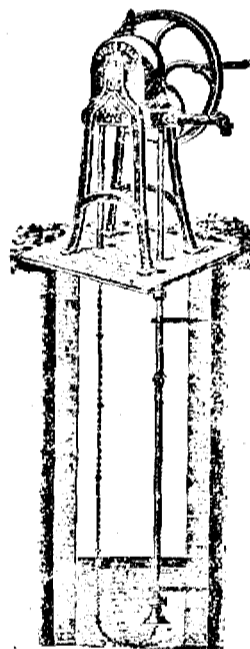
Pumpă cu lanț „Victoria“

este cea mai perfectă pompă cu lanț.

Se poate până în o adâncime de 20 metri.

Țeave de aramă tincuită cu lanț

la dorință cu astupuş capac, precum arată figura.

Mănată de un om
dă 5000 litre de apă
într'ro oaă.

Prețul unui aparat

pentru adâncime de 3 metri

	Cu copac	Fără copac
	cor.	cor.
> > > 4 >	140.—	160.—
> > > 5 >	155.—	175.—
> > > 6 >	170.—	190.—
> > > 7 >	185.—	205.—
> > > 8 >	200.—	220.—
> > > 9 >	215.—	235.—
> > > 10 >	230.—	250.—
> > > 11 >	245.—	265.—
> > > 12 >	260.—	280.—
> > > 13 >	275.—	295.—
> > > 14 >	290.—	310.—
> > > 15 >	305.—	325.—
> > > 15 >	320.—	340.—

se vândut a

GYÖZŐ BÉLA ÉS TÁRSA

special și mpti de pe și smârcuri

BUDAPEST, V., Báró Aczé-lu 3, lângă Vígsház imediat.

Szabó József

măstru arhitect-zidar

Cancelaria: ARAD, Vécsey-utca 6a.

Primește spre efectuare tot felul de lucruri ce aparțin specialității arhitecturii.

Planuri după stilul cel mai modern. La dorință pregătește și preliminare de spese.

Servește cu deslușiri la tot felul de afaceri aparținătoare ramului de arhitectură.

Schițe de planuri pregătește gratuit.

Cu stimă: Szabó József,
arhitect-zidar.

Nou! Nou!
MOD DE VINDECARE!

Efect neîntrecut la vindecarea redicolă a

NERVILOR, MORBURILOR SEXUALE

de piele, de sânge, siphilis, ananizare, dispoziții de slăbire, impotență. În urma rezultatelor grabnice și radicale solvirea honorariului pentru vindecare se plătește numai după vindecare. Medicamente după modelul primelor institute de vindecare.

Budapest, VI., Teréz-körút nr. 44 (I. etagiu)

Dr. Mitzger Tivadar.

Sub conducerea proprie — toată ziua deschis.
— Epistoalelor trimise dă răspundere gratuit. —

Aviz.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public românesc, că în Arad, str. Deák Ferenc nr. 1, în casa hotelului »Vass«

am luat în primire

SALONUL DE RAS

a lui Radu Urs

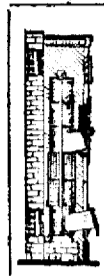
și rog pe on. public, să binevoiască a mă sprijini.

Cu toată stima :

IOSIF POPOVICIU

barbier.

Fabrica de cuptoare din Meidinger a lui
KOCH JENŐ
Budapest, V., Bâthory-utca 9.

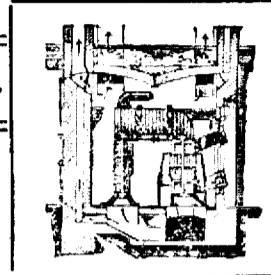

Primește aranjamente pentru încălzirea cu aer a castelelor, caselor de familie, biserici, teatre, hoteluri etc.

Telefon 8-69.

Telefon 8-69.

Catalog despre cuptoare Meidinger la dorință trimit gratuit.

Planuri pentru aranjamente de încălzire din centru se fac gratuit.

Fabrici de mașinării și plăci pentru ciur; edificare de mori a lui

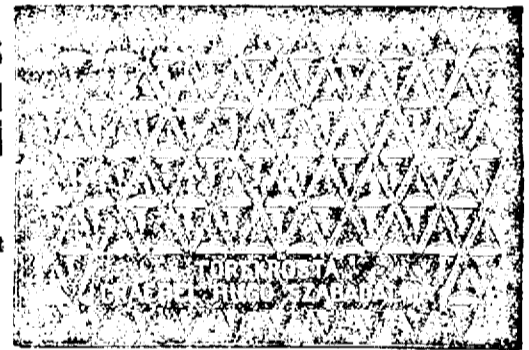
GRAEPEL HUGÓ

Budapest, V., Váci-ut 40-46.

Recomandă locomobilele sale originale cu vapor Marshall, cele mai noi fabricate proprii: ca mașini de trierat și mașini combinate pentru trieratul bucatelor și a trifoiului; singuratiche mașinării de moară, asortiment complet pentru aranjarea morilor și triere economice

Ciur de ales sământă cu brevetă a lui Graepel

care s'a probat cu cel mai mare succes,

și din care s'a spodat până acum circa **8000** bucăți.

Acest ciur îl trimite pe 14 zile de probă la ori care mașină de trierat, și-l primesc îndărăt, dacă nu va fi mai bun de cât ori-care altfel de ciur.

Catalog economic, descrierea ciurului, modele, precum și broșura cu mulțime de epistoale de mulțumiri și recunoștințe, se trimite gratis și franco.

Câștig lateral ușor și splendid.

Pentru familii și dame.

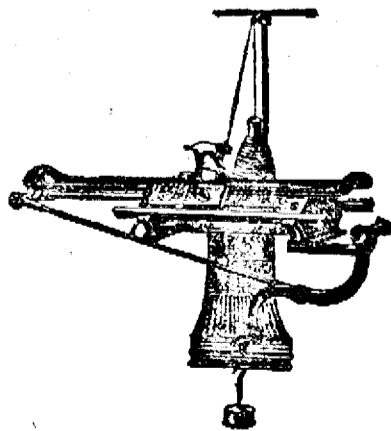
Nici la o casă să nu lipsească originala mașină de împletit „STYRIA“.

Preț-curenturi gratis.

Condițiuni avantajoase de plătire!

Reprezentanța executivă pentru Ungaria:

FOGL J. L.
BUDAPEST, VI., CSENGERI-UTCZA 54.

Juvaiericale, lucruri de aur, argint și argint de China, precum

oroloage admirabile

pe lângă responsabilitatea de 10 ani mare asortiment, foarte bune și foarte ieftine se pot căpăta și pe rate

la
PÁRTOS LAJOS

SZEGED.

— Cataloge ilustrat se trimite gratuit și fără porto. —

Cum te cheamă ?

In viața fie-cărui om sunt momente, cari pot să-i aducă fericirea, binele, pentru toate vremurile. Even-tual va fi tras cu vr'un mare câștig deja la tragerile viitoare acel număr, care e lângă numele d-tale !
Incearcă-ți norocul cu vr'un număr din lista de nume, care se poate căpa în exclusiv la colectura principală.

➤ **KISS KÁROLY** ÉS **T-SÁ** BUDAPEST, IV. Kossuth Lajos-ut. 13. ➤

MARE e norocul la KISS

A vel 22973	Barnabașiu 124467	Elixir 4220	Grebentin 124071	Johana 102986	Lorant 99669	O ctavius 27179	Salvator
Avram 108077	Bella 39741	Elisen 108410	Genoveva 5436	Julanca 91516	Lothar 86340	Olga 23271	Serafim
Adam 51240	Bela 26560	Eleonoara 21633	Gibu 73366	Julan 94942	Laurențiu 91502	Oliiver 20191	Serena
Adela 68008	Bențe 73399	Elias 20069	Gizilia 54442	Jonatham 79155	Lucia 102746	Olimpia 738	Sidonia
Adolar 44724	Benedict 124283	Ella 107651	Gustinia 107691	Julescu 108015	Lucian 8145	Orban 22153	Sigfrid
Adolf 27108	Beniamin 21065	Elvira 21519	Gurila 8214	Julineuță 92322	Ludmilla 22283	Oscar 107241	Silard
Adoriu 695	Bratu 20059	Elza 8138	Gordian 54723	Jurca 96069	Ludvig 16513	Othelo 86336	Tacșoniu
Adrian 14729	Bernat 71813	Emanuil 100850	Citarul 84247	Julinea 92480	Luiza 90437	Othmar 39500	Tanasiu
Adrienne 93338	Berta 29580	Emil 93397	George 73387	Jidănuțiu 92498	Lucaciu 93674	Otilla 5211	Tasilio
Agata 108072	Bartolomei 70489	Emilia 88132	Georgița 124245	Julieta 90754	Lucreția 86706	Otto 100805	Tecla
August 91340	Bertold 84006	Emma 124223	Georgilă 79337	Julița 92326	Magda 46949	Othocar 73351	Teofil
Augustin 87019	Bertram 208055	Emilian 106187	Grigorie 56812	Justina 90712	Magdalena 58583	Odisei 40628	Teodor
Agneș 48132	Biri 72787	Endrei 9816	Ghiurița 74137	Jurcanu 96070	Malvin 107652	Orzsi 34077	Tera
Acoș 102291	Blanca 67375	Erasmus 82116	Habacuc 100843	Kaietan 27178	Manfred 124485	Pavel 79125	Terezia
Aladar 22226	Buga 79332	Erina 106072	Hainalea 22156	Kalman 124453	Mano 91544	Paula 44720	Terca
Alois 8319	Bogdan 54413	Ernestin 50640	Hedvig 8322	Kamille 54745	Mareel 10500	Paulina 102781	Tibor
Albaniu 67690	Boldijar 39490	Erzenie 79344	Helena 124401	Karolino 8287	Margareta 22198	Peppi 94988	Tihamer
Adalbert 34097	Bonifacie 58104	Ervin 40643	Henric 24794	Karol 78310	Maria 4205	Petru 73324	Tinca
Albin 84001	Barabola 107248	Elisabeta 5206	Herman 54755	Katalina 67610	Măriuța 80146	Pelogia 667	Titus
Albrecht 57547	Borcica 21371	Estera 13643	Henrieta 107665	Katrinco 54776	Marc 46913	Pascuta 13574	Tivadar
Alfonz 102905	Bruna 13654	Eta 22266	Hitar 73338	Kazmir 107650	Marcu 29196	Policron 20553	Timon
Alfred 94990	Beatrix 22161	Eufrosina 100890	Herman 24800	Klementin 73391	Marta 108066	Rachila 22159	Todor
Alice 89976	Camila 60083	Eugenia 93344	Holan 8189	Kresta 5208	Martin 99063	Rafail 80567	Uric
Amalia 79343	Carolina 124453	Eva 88033	Humaniu 108194	Klara 106189	Marton 87046	Regina 39449	Urban
Ambrosiu 29382	Cecilia 8396	Ersilia 90664	Hudrugă 29575	Klotilda 90726	Moisă 102794	Rene 90808	Valentin
Andor 102719	Cesar 20058	Fabritius 20554	Ileana 54712	Kolojin 92495	Matild 98142	Raul 124379	Valeria
Andrei 22291	Ciril 51337	Fania 13693	Hencuța 106176	Konrad 90677	Matei 12724	Richard 94915	Valeria
Angelica 8391	Clementie 71106	Farcaș 22199	Ignatie 79306	Konstantin 89625	Maxim 108091	Robert 8161	Vasilie
Ana 13680	Constantin 80099	Felicia 102748	Ileuța 58526	Kornel 124201	Melania 68737	Rocuș 13653	Vențel
Antoniu 21522	Carola 73377	Felician 23102	Ilie 44738	Kornelia 94220	Malinda 29462	Roland 22260	Vendel
Andorin 94933	Cornelia 57501	Ferdinand 8158	Irina 124019	Kristofor 90733	Melița 490	Roman 50636	Verona
Antonia 510	Cristian 27983	Francisc 100847	Ilinoaie 8225	Kristian 89925	Menandru 16607	Romeo 102772	Vidor
Aurica 21357	Danil 80219	Florița 21376	Irminuț 39492	Kristina 8361	Migi 23145	Roza 91332	Victor
Aristid 107685	David 124263	Florian 96067	Inocențiu 73209	Ladovic 108018	Mihail 108100	Rozalia 79328	Victoria
Armand 91314	Dumitru 86327	Feliciu 87043	Iozon 108420	Ladislaw 91531	Michea 89931	Rozina 29427	Vilma
Armin 88517	Damian 39493	Filimon 90748	Inocențiu 73209	Laura 94569	Milan 20564	Rojica 16610	Vilmos
Arnold 91521	Dionisie 2314	Fodor 124199	Irina 46943	Lazar 90531	Mor 124459	Rudolf 7150	Vințe
Aron 89013	Desideriu 46942	Francisca 73217	Irimia 124374	Lenca 92337	Moricu 90791	Solomon 22282	Virgil
Arpad 124033	Dominic 29436	Firida 50632	Istimiliu 62604	Leuca 102953	Mozeș 88007	Samson 51340	Virginia
Arthur 8165	Donesiu 82605	Fridonia 29434	Ivan 38885	Leonid 96060	Nicolaie 94950	Samu 71801	Walter
Arseniu 13664	Dora 108092	Fridoniu 8308	Iftiniu 78458	Lencița 90828	Nați 5203	Samuil 39574	Wilhelmina
Attila 21367	Dorothea 73213	Filip 109469	Isabela 8369	Leonida 93339	Nandor 93334	Sandor 124397	Wladimir
August 94987	Dimitriu 51347	Gabor 22167	Isidor 100875	Leontin 106161	Narcis 100851	Sari 85674	Wolfram
Aurel 87031	Dorimedont 37780	Gavrila 34078	Isaie 91329	Leonoara 91945	Natalia 22216	Sarolta 37786	Zaharie
Aurelia 29576	Eberhard 16606	Gabriela 108078	Istin 92342	Leopold 90549	Nathan 73314	Sebastian 26330	Zador
Baj 73333	Edith 21958	Gulger 84231	Ienovan 99069	Lidia 56349	Nelli 39593	Simion 16605	Zoltan
Balint 108101	Edeu 108043	Găburoi 45599	Jacob 107649	Lina 92321	Nesti 520	Soma 13668	Zeni
Baltezar 8252	Eduard 8217	Gilezan 105986	Janca 90447	Luca 108074	Netti 13666	Stefania 78846	Zenoviu
Bandu 20074	Edvin 21510	Golescu 124041	Joan 89963	Livia 94931	Nina 21372	Sabolciu 124100	Zofia
Barbna 13773	Elexiu 13613	Gertruda 73332	Joachim 87533	Lazarescu 79112	Norbert 100478	Sanislo 68004	Zusana

Vă rugăm să grăbiți cu comanda, pentru-ca numerii doriți să nu se treacă.

La tragerile de până acum am avut norocirea să plătim de trei ori clienților nostri.

Premul de **600,000** = Cor. **1,800,000**
și marile jos de **400,000** = „ **400,000**

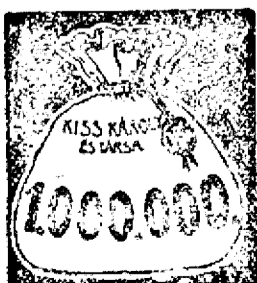
La 4 losuri total: **2,200,000**

Mii de oameni au obținut câștiguri mai mari la trecuta loterie Ja — **KISS**

După fie-care tragere publicăm n merii câștigători dela în cele mai mari ziare din Budapesta, ca să se poată convinge că un deosebit noroc favorizează clientela noastră.

Incorre și deci ori-cine norocul la — Kiss, fiindcă mare e norocul la Kiss

KISS KÁROLY és **T-SÁ** Budapest, IV. Kossut Lajos-ut. 13. Filiale: IV. Váci-körut 5. VIII, Erzsébet-körut 2.

Tragerea pentru cl. I. loteria XIX. toc-mai în 22 și 23 Noembrie 1906.

Vă rugăm să tăiați și să ne trimiteți!
COMANDĂ către banca: **KISS KÁROLY**
BUDAPEST, IV. Kossuth Lajos-ut. 13.

Mă rog a-mi trimite los cl. I. loter. XIX. și planul ofic.

Valoarea de cor.

o o o o o o o Ce nu doriți puteți șterge. o o o o o o

Adresa exactă: Numele Locuința, Str.
Nr. casei Posta ult. (comit.)

Prețul losuri-lor de I-a clasă

o optime Cor. 1:50
o pătrime > 3:—
o jumătate > 6:—
un întreg > 12:—

P. T. D-le!

Am onorul a aduce la cunoștința P. T. Public, că în loc, Ujtelep, Part-utca nr. 4 — sub firma recunoscută de autorități —

TIVADAR SANDOR

la 1 Septembrie am deschis o întreprindere
de lumină electrică, de telefon și sonerii.

Primesc și pregătesc aranjamente de lumină electrică, de transmisiuni, telefoane, de parafulgere și struerii de casă. Strămut candelabre de gaz și petrol în de cu lumină electrică. În deposit am reflectoare, aranjamente de lumină electrică și de sonerii de casă.

Mai am în deposit unelte de lipsă pentru lumină electrică, pentru telefoane și sonerii, precum tot felul de săruri de cărbuni pentru reflectoare, lămpi și materii de instalare.

Planurile și proiectele de spese le fac gratuit. Că merit încredere dovedește, că la societatea pe acții „Aradi Villamossági R.-T.” am fost aplicat 8 ani ca instalator.

Rugând sprijinul P. T. public, sunt **Tivadár Sándor,**
Instalator electric.

Din 1 Octombrie cancelaria, depositul și atelierul meu vor fi în str. Weitzer János (palatul Minoritilor) nr. 10 și până atunci mă rog a săvârși comunicatele de telefon și comanda prin dl RADÓ GYULA, nrul telefonului 238.

Deschidere de restaurant și berărie.

Am onoare a aviza onor. public, că

am preluat

RESTAURANTUL văduvei Mirtl József

din strada Lipót nr. 11.

Culină bună ungurească și
beuturi bune.

Primesc abonamente lunare.

Cu deosebită stimă:

SCHELL PÉTER,
restaurantier.

AVIS!

Avem onoare a aduce la cunoștință dinstinsului public din Arad și provincie, că mi-am aranjat perfect afacerile și pot continua cu toate puterile

meseria mea de zidărie

deoarece în decursul celor 22 de ani activitatea de sine stătătoare, lucrările mele au fost primite cu mulțumire și satisfacție — îmi iau libertatea a solicita și mai departe protecția On. public — asig. dinainte că și de aci înainte mă voi nisui să săvârșesc ori ce lucrare de zidire ce mi-se încrede, cu aceiași soliditate și conștiințositate.

Iau întreprindere ori-ce zidiri noi în ori-ce formă, moidficări și reparații după planul și prețul stabilit. Mi-am deschis cancelaria în Str. Leiningen 11 și rog pe On. public să mă protejeze.

Cu stimă: **Weszely J. Pál,** tâmplar

Dacă voești să fii frumoasă

să folosești

crema de lacrimoară a lui Vasváry
ce are efect mare și sigur.

Nu conține materie unsoasă,
e compus din alifii inviolabile.
Se poate folosi și ziua! Face să
dispară petele, urmele de vărsat,
creștele, arsura de soare și tot
felul de morburii de piele.

Face fața albă și curată.

1 borcan de cremă lacrimoară 1 cor.
Prav de păr de lacrim. cutia 1.20 ..
Sapun de lacrimoară, bucata — 70 ..

Se capătă în farmacia lui

VASVÁRY ELEMÉR
în Hódmezővásárhely.

Fondat la 1846.

Telefon 25—37.

Pozdech József următor Thury Ferencz

Budapesta,

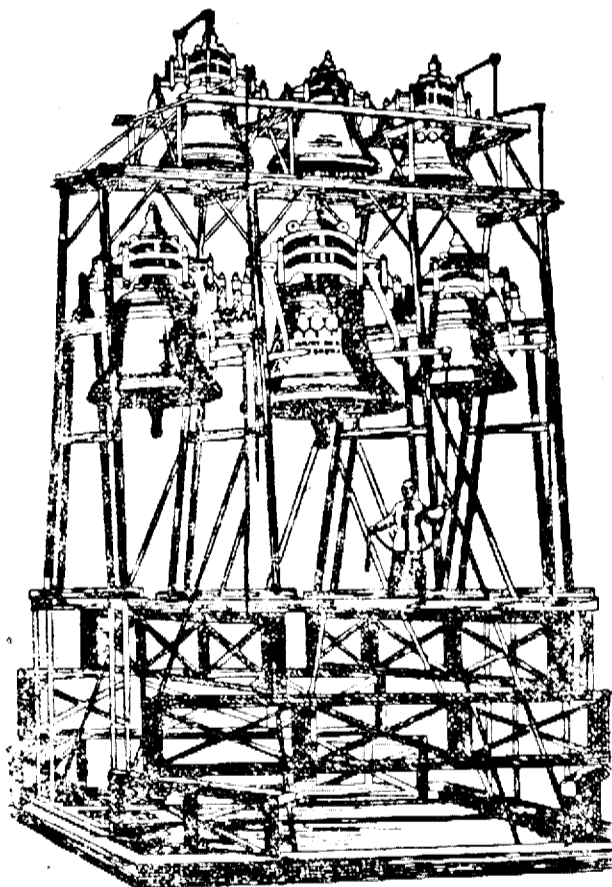
VI, Lehel-utca Nr. 8.

Mare fabrică
de instrumente
muzicale
de suflat,

turnătorie de clo-
pote și metale,

făurărie
și ajustărie
de clopote
cu brevet.

Catalog și preliminar de spese trimite franco.

Nou comerci.

Lithografie.

Institut de lithografie și tipografie

a lui

KÁLLAI ÉS BORHEGYI

ARAD, str. Atzél Péter nro. 1.

Edificiul primei bănci Aradane.

Intrare strada Zrínyi.

Primește spre efectuare: bilete, vignete, anunțuri de logodnă,

conte, circulare, hârtie de epistole, măpi, autografi etc.

pe lângă prețuri moderate și în execuția cea mai modernă.

Tot felul de
dreğere de oroloađe

ce nu mai se poate inchipui

numai 1 coroană,

sticlă pentru orologiu de buzunar, arătător 10 cr.

Rog să cercetați atelierul meu după acest chip postal.

Rog să cercetați atelierul meu după acest chip postal.

La orologierul SCHWIMMER ALBERT, ARAD

SZABADSÁG-TÉR Nrul 5-6.

Lângă cafeneaua Pölzl. Lângă cafeneaua Pölzl.

ATENȚIE!

Cel mai vechiu și bun magazin de mașini din com. Ciănad a lei

Glück Samu
 MAKÓ.

Life-reaza **Mașini de sămănat** după cel mai nou metod,

15 serie 200 fl., ● 17 serie 210 fl., ● 19 serie 225 fl., ● 21 serie 240 florenl.
 Cea mai nouă "bicicletă pentru armată „METEOR“ tare cu 65 fl.

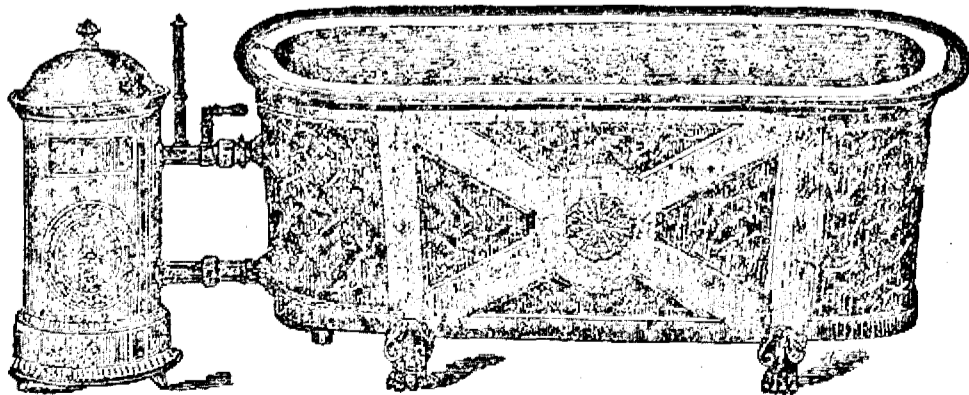
Mașini noi de cusut „SINGER“ 80 fl.

CIURURI, TRIERE, MORIȘTE, pluguri de oțal și alte instrumete pentru economie.

Curele și oleuri pentru mașini, unsoare de mașini pe lângă prețurile cele mai ieftine și pe lângă condițiile cele mai favorabile de plătire.

Vană de scaldat cu încălzitoare cu cupor ce încălzește jur împrejur dela 50 cor. în sus.

Asortiment mare în tot felul pe vane, precum: vane atârnaté, vane de șezut, vane pentru copii, etc. Primesc instalare de apaducte, de closete engleze și de pompe.

LEFKOVITS ADOLF Budapest, VII., Wesselényi-u. 51 Tr

Preț-curent gratuit și franco

Să pãrtinim industria din patrie!

Prãvălia cea mai mare de cufere din Seghedin este alui

Szegszãrdi József în Szeged

Iskola-utca nr. 25, vis-à-vis de „Hungaria“.

Recomandã în atenția P. T. public din provinciã cuferele sale de drum, portmoneurile de toaletã, portmoneuri pentru acte, advocați și pentru aparate propriu, în asortiment bogat, în deposit — asemea recomandã țiitoarele sale de bastoane, de ploiere și de arme, cu prețurile cele mai moderate.

Comandele din provinciã se esecută punctual și repede.

Să pãrtinim industria din patrie!

Serviciu solid — lucruri distinse.

ÎN ATENȚIUNEA CINULUI PREOTEȘC!

Am cnoare a recomanda unieui meu

croitorie pentru de haine preotești

precum: reverenzi, eimade, paltoane, camilafcă și capișon. În magazinul m-u țin numai stofă de calitatea primă. Pun mare pond pe forma esterioură ca să câștig plăcerea onoratei preoțimi, care mă va onora cu comanda.

Varga János succesor MUTS JÁNOS

croitor de reverenzi și vestimete preotești

în B u d a p e s t a, IV., Váczi-utca nr. 70.

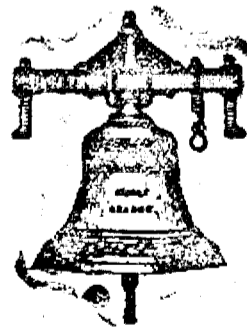
Frideric Hönig

Turnătorie, fabrică de clopote și metal, arangeată pe motor de vapor.

Arad, strada Rákoczi Nr. 11-28.

S'a fondat la 1840.

Premiat la 1890 cu cea mai mare medalie de stat.

Cu garanție pe mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții de plătire — recomandã clopotele sale cu patentã ces și reg. invenție proprie, cari au avantajul că față cu ori-ce alte clopote, la turnarea unut și aceluiast clopot tare și cu sunet adânc — se face o economie de 20—30% al greutatea metalului.

Recomandã tot-odată clopote de fer, ce se pot învîrți și postamentele de fer, prin a căror întrebuintare clopotele se pot scuti de crepat și chiar și cele mai mari clopote se pot trage fără-ca să se clătine turnul.

Recomandã apoi transformarea clopotelor vechi în coroană de fer, ce se poate învîrți, cum și turnarea din nou a clopotelor vechi, sau schimbarea lor cu clopote nouă pe lângă o supra-solvire neînsemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni — la dorință se trimite gratis.

Pe durata sezonului
de Toamnă.

Fischer Simon

ARAD,
Szabadság-tér
nr. 12

Mare prăvălie de rufe.

Intre măce-
rii Glück
Koch

Catalog de prețuri senzațional de ieftine

Pentru copii clasă separată.

Gravate pentru copii!

Gravate de spălat (ciucur)	10 cruceri.
" " " regatta	15 cr.
" " mătasă	25 "
" " " regatta	25 "
" " " plastron	29 "

Cămăși pentru copii!

Cămăși călcate albe	95 cr.
" din șifon veritabil	1-05 "
" " " cu piept moale	1-25 "
" de tot fine	1-45 "
Gulere și manșete de calitate foarte bună.	

Pălării pentru copii!

Pălării de toamnă	75 "
" negre și colorate	98 "
" mai fine	1-25 "
" elegante	1-35 "
" cu căptușală de mătasă	1-50 "

Căciuli pentru copii!

Căciuli de sport din pânură coțată	35 cr.
" " " " " vinată	50 "
" " " " " cheviot	65 "
" de matroz din materie vinată și roșie	75 "
" din mătasă	1-15 "

Ploiere pentru copii!

Ploier din croise	95 cr.
" " clott	1-15 "
" " canelab	1-45 "
" " șerge	1-60 "
" " mătasă	1-75 "

Batiste pentru copii!

Batiste ilustrate	06 "
" din șifon alb	08 "
" " pânză	11 "
" " " mai fină	14 "
" " batist color at	15 "

Ghiozane (tașcă) de școală!

Ghiozane din pânză cernită	35 cr.
" colorate cu chipuri	45 "
" din pânză scutită de apă	50 "
" " materie bună trainică	60 "
" " piele	75-1-50 "

Giorapi pentru copii cu patentă, făcuți de robii!

Giorapi cu preți după mărime.	
" patent de calitate bună	12-27 cr.
" " " diamant negru	19-38 "
" " " cu călcăi dublu	27-45 "
" " de cea mai bună calitate	32-57 "

Deosebiți articlii pentru copii!

Nadrăgi cu țitori de gummi	19-35 "
Briceag cu plesile de os alb și șur	20-30 "
Perii pentru dinți	10-25 "
Portmoneu de bani din piele	10-50 "
Calamare de buzunar patent	25-50 "

Clasa modei de bărbați. Catalog ieftin!

Rufe albe bărbătești!

Cămăși colorate cu pept moale	1-15 cr.
" din șifon cu pept piquet	1-35 "
" " sephir englez colorate	1-45 "
" de tot fine cu sept damast	1-65 "
" speciale vârgate drapa	1-75 "

Pălării bărbătești nouăți!

Pălării bărb. de calitate bună	1-25 cr.
" " " mai sigură	1-50 "
" " colorate și negre, formă nouă	1-75 "
" " elegante, fină de lână	2- "
" " cele mai fine de iepure	2-50 "

Ploiere pentru bărbați!

Ploiere de croise	1-15 "
" bune din clott	1-35 "
" trainice din canela	1-50 "
" din mătasă gloria	1-75 "
" " " fină	1-95 "

Năframe pentru bărbați în deposit uriaș!

Năframi de batistă frumoase	11 cr.
" " regatta	19 "
" " mătasă	25 "
" " " regatta admirabile	35 "
" din " curată	50 "

Diferiți articli de modă pentru bărbați!

Mare asortiment de batiste, bucata	19-25 cr.
Țititoare de nadrăgi de cal. bună	35-50 "
Legătore de cioapi " " "	39-50 "
Mulțime de nasturi pentru magnette	25-50 "
Ismene de köpper, calitate bună	95 "

Giorapi bărbătești!

Giorapi de macco culoare naturală	19 "
" colorați și negri, părechia	25 "
" vargați de modă	29 "
" special, de cel mai nou model	35 "
" din ață curată	45 "

Clasa modei pentru dame.

Rufe albe femeiești!

Cămăși fem. din șifon, decorate cu broderie	85 cr.
" de madipul cu broderie minunată	1-15 "
" din pânză fină brodată cu mâna	1-50 "
" " batist franc. colorate	1-75 "
" " pânză de rumburg ptr trouseau	2-00 "

Diferiți articli de modă pentru femei!

Ploiere pentru dame	1-75 cr.
Brăue de mătasă negre și în color	50-95 "
" " " cu gummi " " "	95-1-50 "
Giantă de piele mai nouă	45-1-90 "
Cravate de mătasă și gulere.	

Giorapi pentru femei!

Giorapi legați negri și în color părechia	35 "
" după cea mai nouă modă cu vargi	39 "
" din ață curată	50 "
" " flor negru	65 "
" " " de tot fin	95 "

CĂRȚI ÎN COMISIUNI

OPURI ȘI BROȘURI

INVITĂRI

BILETE DE LOGODNĂ
după dorință și în culori

BILANȚURI

ANUNȚURI FUNEBRALE

PROGRAME

BILETE DE CUNUNIE
după dorință și în culori

ADRESE

BILETE DE ÎNTRARE

„ TRIBUNA „

ARAD

Str. Deak Ferencz nr. 20

PREȚ-CURRENTURI
la cererea clientului

NOTE

STATUTE • LIBELE

CIRCULARE

Diferite tipărituri pentru bănci

Comandele primite să efectueze prompt și conșcincios.

Prețuri moderate!

CĂRȚI DE VISITĂ
alfabetice formate

MENU

PLICURI CU FIRMA

OBLIGAȚIUNI

EDITURA PROPRIE

FOI PERIODICE

Se recomandă

a executa următoarele:

La administrația „Tribunei“ să află de vânzare următoarele cărți:

Chendi: „Zece ani de mișcare lit.“ Cor. 1—

Slavici: „Vatra părăsită“ „ 1-50

Dr. Szabó: „Drepturile și datorințele“ „ 5-20

N. Iorga: „Călătorii în Rusia“ „ —40

Ardeleanu: „Buchetul meu“ „ 1—

dtto „Lupta pentru drept“ „ 2—

dtto „Judecătorii cu jurații“ „ —80

Bibl. „Bunul Econom“ Nr. 1, 2,3, 4, 5, 6, 7 „ nrul „ —30

Almanahul „Petru Maior“ 4—

Maneguițiu: „Reunirea Românilor“ 4—

Popescu: „Petru Cazacul“ 1-60

Păcățianu: „Principiile politice“ 2—

dtto „Libertatea“ 2—

Chendi: „Ioan Botezătorul“ 1—

Pușcariu: „Juvenilia“ 1-60

Cunțan: „Poezii“ 1—

„Monografia Brașovului“ 4—

„Biblioteca Noastră“ nr. 3-4, 5, 7, 8-9, 10, 11-12, 13, 14, 15-17 nrul „ —28

Zianu: „Potpourri“ „ 1—

„Musa someșană“ „ —30

Lăpădat: „Conferințe“ „ —20

La fiecare carte să se adauge 10 fil. porto.

„La Roma“ de Russu Șirianu Cor. 2.— plus 10 fil. porto

„Povestiri și schițe“ de S. Secula 1.— „ 5

„Nuvele“ de Emil Zola Cor. 0-40 „ 5

„Școlarul declamator“ „ 0-50 „ 5

„Stropi de roșu“ „ 1.— „ 10

„An“ Const. Hodoș „ 1.50 „ 10

„Telegrama“ farză în 3 acte „ 0.80 „ 3

„Amical Poporului“ T. Vuiculescu 1.— „ 10

Staffner Sebestyén atelier de gravură

Oroszlán-u. 13. SZEGED Kárász-u. 14. sz.

EXTRAORDINAR! Gravuri artistice în oroloage, monograme, couvexe și embleme din aur și argint. Efectuirea monogramelor, emblemelor și a lucrurilor de Damasc, în mod prompt și artistic, în aur, argint, și preste tot în orice metal, după planurile și desemnurile cele mai noi. Clichée de metal și lemn. Modele necesare pentru forme. Sigile și peceti din oțel și aramă roșie. Inscricții pe uși și mașini. Primesc spre efectuare modele de aramă roșie și umplute, precum și alte gravuri în sticle, os de elefant, scoică, etc. și le și lucru în modul cel mai artistic.

Serviciu constiențios și prețuri ieftine!

Un băiat care știe vorbi românește se primește de învățacel.

In atențiunea comunelor bisericesti!

Pregătesc în timpul cel mai scurt posibil după comandare, în ori ce stil. edificii, decorări externe și interne, statue de biserică, de grădini și de salon, după modeluri sau turnare. morminte frumoase de piatră sau cement dela 50 cor. în sus, precum ori și ce se ține de sculptorie.

Osváth I. Antal, sculptor

Nyiregyháza, strada Kossuth nr. 51.

Nu-ți asudă mai mult picioarele

dacă întrebuințezi

"Sudin"

cel mai potrivit medicament al timpului modern contra asudării mânilor și a picioarelor. După întrebuințarea unei sticle, deplin succes.

Prețul 1 cor. cu pene cu tot.

Pregătitorul:

Dacă vei întrebuința distrugători de bătători numit

"Togo"

fără nici o durere te vei scăpa de bătători.

Prețul unei cutii 1 cor.

Acesta e pregătit — și adus în circulație după metoda profesorului japonez Dr. Takacu — de către

Farmacistul Nagy Kálmán Nyiregyháza

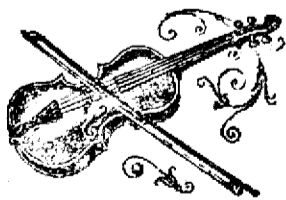
— Expediție promptă prin poștă. —

Cel mai bogat magazin pe câmpie pentru instrumente muzicale e a lui

BRAUN IÁNOS

pregătitor de instrumente muzicale

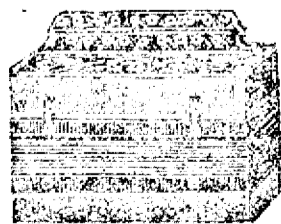
SZEGED, Strada Kárász nr. 7.

Unde se pot capăta pe lângă prețurile cele mai moderate cele mai bune violine, celo, gurdune, braci (violina secundă și strune și mai departe clarinete, harmonice.

Reparări se efectuează artistic și în modul cel mai grabnic posibil.

Trimitem gratuit cataloage ilustrate în limba maghiară și germană.

Iarăși noroc colosal la Gaedicke!

În colectura mea până acum îndeosebi preferată de noroc în câștig, s'a dovedit și în cele din urmă două loterii, căci a fost în cele două premii principale norocită, zilnic un premiu principal la Gaedicke se zicea aproape din fiecare gură, căci scosei în ultimele două trageri de loterie singur următoarele câștiguri principale, plătinându-se onorațiilor mei mușterii:

cel mai înalt câștig principal de 400,000 coroane la Nrul 19406

90,000	coroane	la	Nrul	3148
60,000	"	"	"	3952
50,000	"	"	"	64714
30,000	"	"	"	42778
30,000	"	"	"	88837
25,000	"	"	"	15900
20,000	"	"	"	88000
15,000	"	"	"	43841
15,000	"	"	"	95793
15,000	"	"	"	115220
15,000	"	"	"	121497
15,000	"	"	"	97214
10,000	"	"	"	35828
10,000	"	"	"	71772
10,000	"	"	"	42529

Cine voește să facă un câștig principal, trebuie să-și cercce norocul la »Glücks-Gaedicke«, căci aici s'a dovedit până acum cele mai multe câștiguri.

Tragerea clasei I. se începe deja

în 22 și 23 Noemvrie și costă un

los întreg jumătate pătrar optime
12.— 6.— 3.— 1-50 coroane

Toți mușterii mei primesc șecuri postale, în care pot trimite taxele fără spese, așa dară sunt scutiți de porto postal.

Numărul mușteriiilor mei crește din tragere în tragere, o dovadă, de ce mare noroc se bucură colectura mea la trageri în cercul mușteriiilor lor.

Încercați-vă odală norocul la »Glück-Gaedicke« și veți avea sigur rezultat bun.

Banca GAEDICKE
BUDAPEST
VI., Kossuth Lajos-utca 11.